

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2024-2025

**Traducció i sociolingüística:
El català en l'oferta de literatura juvenil**

Laia Puig Rovira

1597805

TUTOR/A

FRANCESC JOSEP GOMEZ MARTIN

Barcelona, 30 de maig de 2025

UAB

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Dades del TFG

Títol: Traducció i sociolingüística: El català en l'oferta de literatura juvenil
Traducción y sociolingüística: El catalán en la oferta de literatura juvenil
Translation and sociolinguistics: Catalan in the offer of youth literature

Autor/a: Laia Puig Rovira

Tutor/a: Francesc Josep Gómez Martín

Centre: Facultat de Traducció i Interpretació

Estudis: Grau de Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2024-2025

Paraules clau

CA: literatura juvenil, traducció, llengua catalana, normalització lingüística, hàbits de lectura, adolescents, sistema literari, llengua minoritzada, mercat editorial

ES: literatura juvenil, traducción, llengua catalana, normalización lingüística, hábitos de lectura, adolescentes, sistema literario, lengua minorizada, mercado editorial

EN: youth literature, translation, catalan language, lingüistic normalization, reading habits, teenagers, literary system, minority language, minoritised language, publishing market

Resum del TFG

Resum: Aquest treball de final de grau analitza la relació entre la situació sociolingüística del català, el mercat editorial juvenil i els hàbits de lectura dels adolescents a Catalunya. A més, busca descobrir si aquesta situació està estretament relacionada amb la disponibilitat de traduccions de literatura juvenil en català. Així, l'objectiu principal és entendre com la traducció pot actuar com a eina de normalització lingüística i cultural en una llengua minoritzada com el català, a partir d'un marc teòric basat en la teoria dels polisistemes i d'un enfocament sociolingüístic.

La recerca combina fonts teòriques amb dades quantitatives d'informes oficials i estadístiques del sector català i espanyol, i d'una enquesta pròpia a més d'un miler d'adolescents. Els resultats mostren una clara preferència pel castellà com a llengua de lectura, tot i l'interès per la lectura juvenil i pel català. Malgrat la potència del sector editorial en català, cal millorar la visibilitat i accessibilitat del llibre juvenil en aquesta llengua per omplir un buit en el mercat que de moment no queda cobert. El treball conclou que la traducció pot tenir un impacte positiu si s'acompanya de polítiques de suport a la creació original, prescripció lectora i suport institucional.

Resumen: Este trabajo de fin de grado analiza la relación entre la situación sociolingüística del catalán, el mercado editorial juvenil y los hábitos de lectura de los adolescentes en Cataluña. Además, busca descubrir si esta situación está relacionada con la disponibilidad de traducciones de literatura juvenil en catalán. Así pues, el objetivo principal es entender cómo la traducción puede convertirse en una herramienta de normalización lingüística y cultural en una lengua minorizada como el catalán, a partir de un marco teórico basado en la teoría de los polisistemas y del enfoque sociolingüístico.

La investigación combina un análisis teórico de datos empíricos procedentes de informes del sector editorial catalán y español, y de una encuesta propia realizada a más de mil adolescentes. Los resultados revelan una clara preferencia por el castellano como lengua de lectura entre los adolescentes, a pesar del interés por la literatura juvenil y por el catalán. Aunque el sector editorial en catalán es potente, la visibilidad y accesibilidad al libro juvenil en esta lengua tendrían que mejorar para poder llenar un vacío en el mercado que, por ahora, no está cubierto. Las conclusiones apuntan a que la traducción puede desempeñar un papel estratégico si se acompaña de políticas de producción original, fomento de la lectura y apoyo institucional en catalán.

Abstract: This bachelor's thesis explores the relationship between the sociolinguistic situation of Catalan, the youth publishing industry, and teenagers' reading habits in Catalonia. The aim is to examine if the language's situation is closely related to the availability of youth literature translations in Catalan. Therefore, the main goal is to understand how the translation of youth literature can contribute to the linguistic normalization of a minoritized language like Catalan, with research based on the polysystem theory and sociolinguistic frameworks.

The research combines theoretical analysis with empirical data, including official publishing reports and a survey conducted among more than one thousand secondary school students. Results indicate a clear preference for Spanish as the main reading language, even though interest in youth literature and in the Catalan language is high. Despite the power of the Catalan publishing market, it is necessary to improve the presence and availability of youth literature in this language in order to fill the gap in the market. The study's findings suggest that translation can be a valuable tool for promoting linguistic and cultural visibility, provided it is supported by institutional policies, strong editorial strategies, and an active promotion of original works in Catalan.

“Llegir en català és estimar-se, és saber-se d’un lloc i no tenir-ne vergonya. És voler existir culturalment.”

Isabel-Clara Simó

Índex

1. Introducció	8
1.1. Justificació de l'interès pel tema	8
1.2. Objectius de la investigació	9
2. Metodologia	10
2.1. Marc teòric	10
2.2. Anàlisi de mercat	10
2.3. Enquesta	10
3. Marc teòric	11
3.1. La llengua catalana i la seva situació actual	11
3.1.1. Catalunya	11
3.1.2. Les Illes Balears	12
3.1.3. El País Valencià	13
3.1.4. La Franja de Ponent	15
3.1.5. La Catalunya del Nord	16
3.1.6. L'Alguer	17
3.1.7. Andorra	17
3.2. El paper de la traducció en llengües minoritzades	18
3.2.1. La literatura traduïda en el sistema literari	18
3.2.2. La traducció com a agent de normalització	19
3.3. El panorama actual del mercat editorial als Països Catalans	21
3.3.1. El teixit editorial als Països Catalans	21
3.3.2. Altres federacions i associacions	22
3.3.3. Què entenem per literatura juvenil?	23
4. Anàlisi de mercat	25
4.1. Edició, publicació i venda de llibres	26
4.2. Hàbits de lectura i de compra de llibres	29
4.2.1. Catalunya	29
4.2.2. Conjunt de l'Estat espanyol	31

4.2.3. Comparativa de Catalunya i el conjunt d'Espanya	32
5. Enquesta	33
5.1. Participants	34
5.1.1. Escola Proa	36
5.1.2. Escola Vedruna Immaculada	37
5.1.3. Escola Vedruna Gràcia	39
5.1.4. Escola Vedruna Àngels	40
5.1.5. Col·legi Maristes la Immaculada	41
5.1.6. Institut Escola Eixample	41
5.1.7. Col·legi Lestonnac Barcelona	42
5.1.8. Institut Ègara	43
5.1.9. Escola Sant Antoni Maria Claret de Cornellà	44
5.1.10. Institut Ramon Muntaner	45
5.1.11. Institut de Celrà	46
5.1.12. Institut Vall de Llémèna	48
5.1.13. Institut Escola Pere Lliscart	48
5.1.14. Col·legi Sagrat Cor-Diputació	49
5.1.15. Institut Fray Ignacio Barrachina	49
5.1.16. Lectures prescriptives de les PAU	50
5.2. Anàlisi quantitativa	53
5.2.1. Participants	53
5.2.2. Llengua dels participants	54
5.2.3. Dades de lectura	55
5.2.4. Última lectura	58
5.3. Anàlisi qualitativa	64
6. Conclusions	66
7. Bibliografia consultada	70
8. Annexos	79
8.1. Taula resum de les vendes en català 2023-1997	79
8.2. Proposta Personal d'Aprenentatge (Institut Escola Eixample)	81

8.3. Enquesta	84
8.4. Resultats complets de l'enquesta	87

1. Introducció

1.1. Justificació de l'interès pel tema

Des de ben petita m'han interessat els llibres i el món de la literatura. Quan de més gran, a l'institut, em van parlar d'història de la llengua i de sociolingüística, vaig començar a preguntar-me si era per la situació de diglòssia i minorització del català a Espanya que alguns dels llibres que volia llegir només els trobava en castellà a les llibreries i d'altres, es publicaven en català, però sortien mesos després que els meus amics els haguessin llegit en castellà.

Constantment parlem sobre la situació del català, la importància de cuidar i promocionar la llengua i què podem fer per millorar-ne l'ús social entre els joves. Hi ha molts recursos i estratègies que intenten capgirar la situació: campanyes publicitàries, música, subvencions per a les produccions catalanes, iniciatives per internacionalitzar la llengua... i els llibres? Fins a dia d'avui, la literatura ha estat una eina molt poderosa i em sembla interessant analitzar quina és la situació actual i si està complint amb aquesta funció de normalització lingüística que, penso, hauria de tenir a la nostra societat.

La situació sociolingüística del català, com a llengua minoritzada, afecta l'oferta de traducció i el nombre de títols que es publiquen als Països Catalans. Penso que la traducció, alhora, també pot influir la sociolingüística: la traducció pot servir com a eina revitalitzadora de llengües minoritzades i facilitar la normalització d'una llengua. A més, pot ajudar a construir una identitat lingüística, especialment per als joves que necessiten referents lingüístics i contingut que els cridi l'atenció i els motivi.

Em sembla que no se'n parla prou, d'aquest tema, i sovint és una problemàtica que queda amagada: tenim accés als llibres en català al mateix ritme que en castellà? Podem cobrir els interessos i les necessitats del públic? Tenim accés als mateixos continguts? I els adolescents, tenen motius per llegir en català? Amb aquest treball, doncs, pretenem buscar resposta a totes aquestes preguntes per conèixer la realitat de l'oferta editorial catalana i reflexionar sobre l'eficàcia de la traducció per fomentar la llengua.

1.2. Objectius de la investigació

L'objectiu principal d'aquest treball és veure si la traducció té un paper important en la normalització lingüística d'una llengua minoritzada, en aquest cas el català, i si actualment està complint correctament aquesta funció.

A través d'un estudi de l'oferta editorial actual, i dels llibres més venuts els darrers deu anys, i d'una enquesta al públic potencial de la literatura juvenil, reflexionarem sobre el paper de la traducció com a eina per normalitzar el català i enfortir la identitat lingüística dels joves, així com sobre la importància de potenciar l'accés dels joves a referents culturals globals en la seva pròpia llengua. El que ens proposem amb aquest estudi, doncs, és analitzar l'oferta de literatura juvenil en català, en especial de traduccions, al mercat editorial per veure si l'oferta respon a les necessitats del públic i si es veu afectada per la situació sociolingüística de la nostra llengua.

D'altra banda, les conclusions extretes podran ajudar a reflexionar profundament sobre els punts forts i els punts febles de l'oferta de literatura juvenil en català, a més de permetre veure si cal enfortir aquest mercat per donar cabuda als interessos dels joves o si, per contra, ja disposen de tot allò que volen trobar a les llibreries.

2. Metodologia

Aquest treball girarà entorn de tres eixos que buscaran donar resposta a objectius diferents: un marc teòric, una anàlisi de l'oferta juvenil al mercat editorial català, i una enquesta als adolescents sobre els seus hàbits i preferències de lectura.

2.1. Marc teòric

Amb el marc teòric reflexionarem sobre la complexitat de la situació del català en els territoris de parla catalana, buscarem definir què entenem per literatura juvenil i quines edats s'engloben en aquesta categoria, i el seu estat actual en el mercat editorial; a més d'observar el teixit editorial dels Països Catalans. També, parlarem sobre la relació entre traducció i revitalització lingüística d'una llengua minoritzada com el català i analitzarem què n'han dit estudis i investigacions anteriors, així com quin lloc ocupa la literatura i el mercat editorial en la nostra societat.

2.2. Anàlisi de mercat

Per tal de saber quin és l'estat actual de la literatura juvenil en català, analitzarem la situació del mercat català i espanyol, a més d'analitzar els hàbits de lectura i de compra de llibres del conjunt de la població i, especialment, dels joves a Catalunya i a la resta de l'Estat. Finalment, observarem quin és l'estat del mercat editorial en xifres i quants diners mou anualment la literatura juvenil en català.

2.3. Enquesta

A més, per veure com són els hàbits de lectura del públic potencial de l'oferta de literatura juvenil i si s'adequa als seus interessos farem una enquesta a diversos instituts dels Països Catalans.

3. Marc teòric

3.1. La llengua catalana i la seva situació actual

El català és una de les llengües romàniques occidentals i comparteix trets com la morfologia amb les llengües iberoromàniques (castellà, gallec i portuguès) i trets com ara part del lèxic o de la fonètica amb les llengües gal·loromàniques (francès i occità). Es parla a Catalunya, al País Valencià (excepte a algunes comarques de l'interior), a les Illes Balears, Andorra, la Franja d'Aragó, la ciutat de l'Alguer a l'illa de Sardenya, la Catalunya Nord i a la comarca murciana del Carxe.

Segons dades recents, el català té vora 10 milions de parlants arreu del món¹ en funció del nivell de coneixement de la llengua, 9 dels quals a Catalunya, cosa que la fa la segona llengua oficial a l'Estat en nombre de parlants, darrere del castellà. Així i tot, la situació lingüística és diversa i complexa pel que fa a l'estatus polític i legal d'aquesta llengua en els diversos territoris on es parla, però també pel grau de presència del català a l'educació, als mitjans de comunicació o a l'administració o per l'ús desigual que se'n fa en funció del territori.

3.1.1. Catalunya

A Catalunya la llengua pròpia i oficial és el català, tot i que el castellà també hi és oficial perquè ho és a la totalitat de l'Estat espanyol. A més, l'aranès és llengua pròpia de l'Aran i també és oficial a Catalunya. A l'administració, els ciutadans tenen dret a ser atesos en qualsevol de les llengües oficials del territori. En l'ensenyament, s'ha de fer servir normalment la llengua catalana com a llengua vehicular en l'ensenyament universitari i en el no universitari (art. 35 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya).²

El sistema educatiu català, doncs, es basa en un model d'immersió lingüística que garanteix el coneixement de les dues llengües oficials, el català i el castellà, al final dels

¹ Departament de Política Lingüística (n.d.). *Preguntes més freqüents: Situació del català. Quants parlants té el català dins i fora de Catalunya?* i Plataforma per la Llengua (2022). *Som 10 milions, som una llengua.*

² Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (1979).

estudis obligatoris través d'un ensenyament majoritàriament en català, com estableix la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació.³

En els últims anys, però, entitats com Asambleas por una Escuela Bilingüe han exigit augmentar les hores lectives en castellà i han comptat amb el suport d'alguns grups polítics, i el rebuig absolut dels partits catalanistes. El que va començar el 2014 amb unes quantes famílies d'alguns centres del país que reclamaven un 25 % de castellà a les aules, ha derivat en diverses batalles de recursos legals entre la Generalitat, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) i el Tribunal Suprem. Hi ha hagut múltiples sentències i actualment hi ha més de 20 escoles que apliquen aquest 25 % de castellà a les aules. El setembre de 2024, el Consell d'Europa va considerar que la decisió del TSJC no era compatible amb els principis acceptats per Espanya a la Carta Europea de les Llengües Regionals i Minoritàries (1992) i va instar-los a protegir la llengua mitjançant decisions contextualitzades i menys arbitràries que un percentatge mínim.⁴

3.1.2. Les Illes Balears

A les Illes Balears, la llengua pròpia i oficial és el català i tothom té dret de conèixer-la i de fer-la servir. El castellà hi és oficial com a la resta de l'Estat, però les institucions garanteixen l'ús oficial de totes dues llengües. En l'ensenyament, la llengua vehicular oficial ha estat el català des que es va aprovar la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears.⁵

Més tard, el Govern de les Illes Balears va aprovar la LEIB, la Llei 1/2022, de 3 de març, d'educació de les Illes Balears⁶ consolidant el model lingüístic escolar del territori (títol VI). En aquesta llei, el Govern Balear qualifica la llengua catalana de "llengua vertebradora de l'ensenyament" per potenciar compensar les situacions de desigualtat històriques de les dues llengües oficials de les Illes. Així, el Govern busca donar

³ Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació. BOPC, 509 (2009).

⁴ CIEMEN (2024, setembre). El Consell d'Europa confirma que la sentència del TSJC que imposa el 25 % de castellà a l'escola catalana és incompatible amb els convenis internacionals.

⁵ Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears. BOCAIB, 16 (1986).

⁶ Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears. BOIB, 38 (2022).

continuïtat a la normalització de la llengua establint l'obligatorietat de fer ús del català com a mínim en la meitat de l'horari lectiu (art. 153.3). Quedarà a criteri de cada centre i dels seus projectes lingüístics de centre si fan servir el català o el castellà assegurant en tot moment que els alumnes assoleixin coneixement ple de totes dues llengües oficials al final dels estudis i adequant els percentatges en funció de la realitat i les necessitats dels alumnes.

Recentment, però, partits polítics com el Partit Popular i Vox han advocat per modificar aquest model lingüístic consolidat i això ha generat malestar entre entitats com el Consell Escolar de les Illes Balears o el Moviment per l'Escola en Català a les Illes que veien en aquestes iniciatives, proposades de segregació lingüística a les aules. Aquestes entitats van demanar aturar la proposta argumentant que era un atac directe a la llengua pròpia de les Illes Balears i, especialment, per la davallada d'ús de la llengua que podria suposar. L'abril de 2024, però, es va aprovar la implementació del Pla Pilot Voluntari de Lliure Elecció de Llengua⁷ per a centres educatius públics d'educació primària aquest curs i de secundària a partir del curs 2025-26. Aquest pla ofereix a les famílies la possibilitat d'escollir la llengua d'ensenyament de determinades matèries (medi natural, matemàtiques...), sense transgredir la LEIB, la llei d'educació més recent de les Illes. De moment, no s'ha acabat cap curs amb aquest Pla Pilot implementat, però ja hi ha crítiques i queixes d'entitats i organismes que creuen que la iniciativa no té justificació pedagògica i que argumenten que no hi ha estudis que n'avalin la idoneïtat.

3.1.3. El País Valencià

Al País Valencià, la llengua pròpia i oficial és el valencià. Com estableix l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana⁸ (art. 6), el castellà hi és oficial com a tot l'Estat, però tothom té dret a conèixer i fer servir les dues llengües i a estudiar en valencià. Les lleis del País Valencià regulen i delimiten els territoris en què predomina el valencià o el castellà i estableixen quins territoris reconeixen el valencià com a llengua pròpia i

⁷ Pla Pilot Voluntari de Lliure Elecció de Llengua. BOIB, 52 (2024).

⁸ Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana. BOE, 164 (1982).

d'ensenyament, i quins no. A més, la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià en regula l'ús a l'administració i als centres escolars.

El Decret 9/2017,⁹ de 27 de gener, desenvolupa tres programes lingüístics diferents: el Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) a les zones històricament valencianoparlants, el Programa d'Ensenyament en Castellà (PEC) a les zones amb predomini del castellà, i el Programa d'Incorporació Progressiva (PIP), en el qual dues àrees com a mínim es vehiculen en valencià i la quantitat d'àrees s'amplia progressivament.

El febrer de 2025, però, la Conselleria d'Educació —dirigida pel Partit Popular i amb el suport de Vox i de Ciutadans— va impulsar una consulta en el marc de la “Llei de llibertat educativa”, la Llei 1/2024, de 27 de juny, per la qual es regula la llibertat educativa.¹⁰ Aquesta consulta buscava que les famílies triessin la llengua base de l'educació obligatòria dels seus fills i filles, una decisió que fins ara corresponia al consell escolar. La decisió no afecta de manera homogènia les regions del País Valencià, sinó que ho fa en funció de si són zones considerades valencianoparlants o comarques amb predomini del castellà. A la zona valencianoparlant, la llengua vehicular triada serà la del 50-60 % de les matèries i l'altra llengua cooficial, la del 25-35 %. L'anglès serà present en un 15-25 % de les assignatures. A les zones castellanoparlants, en canvi, la llei redueix del 25 al 10 % l'obligatorietat del valencià en l'ensenyament i, de fet, hi ha opció d'exempció del valencià si l'alumne ho sol·licita i la conselleria ho accepta.

Tant la llei com la consulta han mobilitzat col·lectius com Escola Valenciana i Famílies pel valencià, en un moment en què l'últim *Baròmetre d'usos personals, professionals i públics del valencià* (2023)¹¹ mostra un clar retrocés de l'ús del valencià. Després de la crida generalitzada a la participació de les famílies, hi van participar el 58,6 % de les 570.000 famílies que ho podien fer i el valencià va guanyar amb un 50,3 %, mentre que

⁹ Decret 9/2017, de 27 de gener, del Consell, pel qual s'estableix el model lingüístic educatiu valencià. DOGV, 7973.

¹⁰ Llei 1/2024, de 27 de juny, per la qual es regula la llibertat educativa. DOGV, 9880 (2024).

¹¹ Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (2023). *Baròmetre d'usos personals, professionals i públics del valencià*. València: Generalitat Valenciana.

el castellà va obtenir el 49,7 % dels vots. Així, el valencià va imposar-se en 26 de les 39 comarques del País Valencià, tot i que hi ha hagut més participació en les comarques valencianoparlants. Ara, però, això obre un període de proves per veure com s'acabaran d'aplicar les llengües vehiculars a cada centre, ja que és un procés evidentment complex.

3.1.4. La Franja de Ponent

La Franja de Ponent, el territori catalanoparlant de la comunitat d'Aragó que limita amb Catalunya, comprèn les comarques tradicionals de la Ribagorça, la Llitera, el Baix Cinca i el Matarranya. El català n'és una de les llengües històriques, a més de l'aragonès.

El febrer de 1984, 17 batlles de la Franja de Ponent van escriure la Declaració de Mequinensa, una declaració que reconeixia el català com a llengua de la Franja i tenia voluntat normalitzadora. Més tard, la Llei 3/1999,¹² de 10 de març, de llengües d'Aragó va reconèixer el català com a llengua pròpia i històrica, però no com a llengua cooficial. L'any 2013, aquesta llei va ser derogada i substituïda per la Llei 3/2013, de 9 de maig, de qualificació de les llengües que no mantenia cap reconeixement pel català. De fet, amb aquesta nova llei, l'aragonès va passar a anomenar-se LAPAPIP (llengua aragonesa pròpia de les àrees pirinenca i prepirinenca) i el català, LAPAO (llengua aragonesa pròpia de l'àrea oriental). Després de mobilitzacions i una nova declaració a Mequinensa en oposició a la llei, el 2015 es van recuperar les denominacions històriques i es va impulsar l'Institut Aragonès del Català, a l'Acadèmia Aragonesa de la Llengua, que es va constituir el 2022. Recentment, però, el govern del Partit Popular i Vox va suprimir la Direcció General de Política Lingüística i volia eliminar el reconeixement del català i l'aragonès com a llengües pròpies, però finalment, el setembre de 2024 la moció perquè el català deixés de ser la llengua pròpia de la Franja va fracassar amb el suport exclusiu de Vox.

Com que el català a la Franja no té estatus cooficial, l'ús administratiu no està regulat i, per això, només alguns ajuntaments el fan servir, ja que no hi ha obligació legal. Pel que fa a l'educació, el català s'ofereix com a assignatura optativa a primària i a secundària

¹² Llei 3/1999, de 10 de març, del Patrimoni Cultural Aragonès. BOA, 36 (1999).

segons el decret 67/2007, però no hi ha model d'immersió ni hi és llengua vehicular. Per exemple, a l'Institut Baix Cinca, a Fraga, el 97 % dels alumnes estudien català com a assignatura voluntària.

A més, precisament perquè el català no s'ha normalitzat en aquest territori, es troba en ple retrocés, especialment entre els joves. Encara que no hi ha dades recents dels parlants habituals a la Franja, les últimes, de fa més de 10 anys, estimen uns 50.000 veïns que el saben parlar.

3.1.5. La Catalunya del Nord

La Catalunya del Nord comprèn les comarques del Rosselló, el Conflent, el Vallespir i el Capcir, històricament de parla catalana, situades en territori francès des del tractat dels Pirineus de 1659. A França, el català no té cap reconeixement oficial. Com que el català no té cap grau d'oficialitat, l'administració, central i regional, treballa exclusivament en francès i si es fa servir el català, és de forma voluntària.

Per altra banda, en ensenyament, la Llei Deixonne,¹³ de 1951, permet l'ensenyament de llengües regionals com a assignatures optatives, però no permet que en siguin llengües vehiculars. Per aquest motiu, al sistema públic, el català apareix com a assignatura optativa amb hores limitades, tot i que hi ha l'opció que, si ho demanen moltes famílies i l'escola o l'institut disposa de professionals bilingües, s'obri una línia bilingüe. Més enllà del sistema educatiu públic, però, algunes associacions imparteixen un model d'immersió lingüística que vetlla per la recuperació del català i de la cultura catalana. Algunes d'aquestes opcions són La Bressola, una escola privada que ofereix immersió en català des d'infantil fins a secundària, i l'associació Arrels, una escola pública experimental que ofereix una educació immersiva progressiva —comencen exclusivament en català i, progressivament, afegeixen assignatures en castellà— a infantil i primària. A més, l'associació APLEC (Associació per a l'ensenyament del català) ofereix iniciacions de català a moltes escoles monolingües. El juny del 2022, l'Estat

¹³ Llei Deixonne, d'11 de gener, d'ensenyament de llengües i dialectes regionals (1951).

francès, la Regió d'Occitània i el Departament dels Pirineus Orientals van firmar l'Acord-Marc per al desenvolupament i l'estructuració de l'ensenyament del català que permetrà que, en un termini de 10 anys, el català s'ensenyi progressivament a tots els centres educatius de la Catalunya del Nord.

3.1.6. L'Alguer

A l'Alguer, una ciutat tradicionalment de parla catalana situada al nord-oest de l'illa italiana de Sardenya, la Llei italiana 482/1999,¹⁴ de normes per a la protecció de les minories lingüístiques històriques (*Norme in materia di tutela delle minoranze linguistiche storiche*), reconeix el català de l'Alguer, l'alguerès, com a llengua minoritària.

Així, l'Ajuntament de l'Alguer publica part de la documentació oficial i la senyalització municipal en alguerès a més de fer-ho en italià. A més, el 2018 es va crear el Consell de la Llengua Catalana, que agrupava onze entitats en defensa del català a l'Alguer, i l'Institut d'Estudis Catalans va obrir-hi una seu. El mateix any es va aprovar la Llei de política lingüística per a l'illa, que permet l'escolarització en català —com a assignatura obligatòria— en combinació amb l'italià o en model d'immersió lingüística. Aquesta llei també garanteix que els catalanoparlants sards puguin adreçar-se en alguerès a l'administració regional.

3.1.7. Andorra

Segons estableix l'article 2.1 de la Constitució d'Andorra del 1993,¹⁵ el català és l'única llengua oficial de l'Estat andorrà. Per això, tots els òrgans de l'Estat utilitzen el català com a llengua de treball, de l'administració i d'atenció al públic.

Pel que fa a l'educació, a Andorra hi ha tres sistemes educatius: l'andorrà, amb el català com a llengua vehicular, l'espanyol i el francès. El Departament d'Educació estableix que el català és la llengua vehicular al sistema andorrà i assignatura obligatòria als sistemes

¹⁴ Llei 482/1999, de 20 de desembre, sobre les normes per a la protecció de les minories lingüístiques històriques (1999).

¹⁵ Constitució del Principat d'Andorra, de 28 d'abril de 1993.

espanyol i francès durant primària i secundària, mentre que al batxillerat es recomana mantenir l'assignatura, però no és obligatòria.

3.2. El paper de la traducció en llengües minoritzades

3.2.1. La literatura traduïda en el sistema literari

Segons la teoria dels polisistemes d'Itamar Even-Zohar, la literatura traduïda pot ocupar una posició central o perifèrica dins d'un sistema literari, en funció del context històric, cultural i sociolingüístic en què s'insereix. Lluny de ser un fenomen marginal, la literatura traduïda pot constituir un subsistema actiu en si mateix, amb un repertori propi, unes normes i una funció dins de la literatura d'arribada i en relació amb els altres subsistemes de la literatura d'un país. Així, no es tracta simplement "d'obres importades", sinó que forma part activa del desenvolupament cultural de la literatura receptora.¹⁶

Even-Zohar assenyala que, quan ocupa una posició central, la literatura traduïda contribueix a renovar el sistema literari i funciona com un agent de modernització i d'expansió del repertori, a través de nous gèneres, tècniques o estils, per exemple. Això tendeix a passar en tres contextos: en literatures emergents o en formació que necessiten traduccions per establir un repertori literari propi; literatures polifèriques o dèbils, com les de països o nacions dins d'un macropolisistema, per exemple, el context europeu; i en moments de crisi o d'inflexió en què els models dominants ja no funcionen i la traducció proposa alternatives innovadores. Quan la literatura traduïda es troba en una posició perifèrica, per altra banda, acostuma a adherir-se a normes més aviat conservadores i esdevé un instrument per mantenir la tradició en comptes de proporcionar innovació.

Aquesta teoria és particularment rellevant per a les llengües minoritzades com el català, on la traducció ha ocupat històricament un lloc central per a la consolidació del sistema literari, sobretot en àmbits com la literatura juvenil. La traducció, doncs, pot actuar com

¹⁶ Even-Zohar, Itamar (1999). La posición de la literatura traducida en el polisistema literario. Dins *Teoría de los Polisistemas*, pp. 223-231.

a agent de normalització lingüística i cultural i permetre que una llengua —o una literatura— sense tradició escrita pròpia o amb una tradició difícil de consolidar per manca d'institucions que l'estabilitzin, com ara un sistema educatiu, pugui accedir a gèneres i formes literàries ja establertes en altres contextos. A més de difondre la cultura, això legitima la capacitat d'expressar-se en la llengua pròpia.

Tot i aquest potencial per situar-se en una posició central, la traducció també pot quedar arraconada en una posició perifèrica si no compta amb canals de difusió suficients o quan no té suport institucional. Per això, és fonamental que es promogui aquesta centralitat a través de polítiques editorials, escolars i culturals.

3.2.2. La traducció com a agent de normalització

Com hem vist a l'apartat anterior, en el context de les llengües minoritzades, el traductor no actua només com a mediador intercultural, sinó que, com exposen Garrido i Luna, també és un agent de normalització lingüística. En aquest cas, el compromís sociolingüístic del traductor pot esdevenir una eina potent per legitimar la llengua i per fer-la visible en àmbits on no tenia presència fins ara.¹⁷

Des d'una perspectiva sociolingüística, doncs, traduir a una llengua minoritzada vol dir intervenir en un context de contacte lingüístic on hi ha una competència entre llengües de diferent valor simbòlic i funcional. Les tensions diglòssiques que genera la situació es reflecteixen en la pràctica traductològica: el traductor ha de superar interferències lèxiques, sintàctiques i ideològiques i prendre decisions que poden tenir un fort impacte normatiu: selecció de terminologia, creació de neologismes necessaris, fixació d'usos lingüístics, etc. Aquesta funció de prescripció normativa de la traducció, doncs, contribueix a la normalització —i a l'estandardització— de la llengua.¹⁸

¹⁷ Garrido, Xoán Manuel i Luna, Ana (2000). *El traductor: un agente de normalización lingüística en las lenguas minorizadas*, pp.151–160.

¹⁸ Mallafrè, Joaquim (2003). Estandardització i traducció. Dins Pradilla Miquel Àngel. (ed.) *Identitat lingüística i estandardització*.

Joshua A. Fishman afegeix que una llengua només es pot revitalitzar si té presència en tots els àmbits d'ús¹⁹ —familiar, educatiu, laboral i cultural— i la traducció pot ajudar a trencar els límits habituals d'ús d'una llengua minoritzada. Traslladar obres reconegudes internacionalment a la llengua pròpia en reforça el prestigi i la percepció social, i demostra que es pot fer servir, també, en l'àmbit cultural i literari. Així, la traducció actua com a recurs de revitalització cultural: actualitza el patrimoni lingüístic i contribueix al desenvolupament literari. En gèneres com la literatura infantil i juvenil, per exemple, la traducció de clàssics i d'èxits internacionals pot jugar un paper estratègic per normalitzar l'ús del català en àmbits d'oci i per legitimar-lo com a llengua vàlida per a la cultura de masses i l'entreteniment juvenil.

En el marc de la política lingüística, Díaz Fouces assenyala que la traducció també pot servir d'estratègia de resistència contra la globalització, promovent la visibilitat de llengües menys traduïdes. García González, paral·lelament, emfatitza que la traducció en comunitats multilingües pot afavorir la cohesió social i l'equilibri entre llengües en contacte, com ara el català i el castellà o, en el seu cas, el castellà i el gallec.

En el cas del català, les editorials catalanes que aposten per la literatura juvenil i publiquen una proporció molt alta de traduccions, per criteri comercial, però també amb la intenció de dotar el català de models literaris moderns i atractius per als joves. Aquesta aposta, a més, ha estat sistemàticament afavorida i reforçada per polítiques públiques i subvencions d'institucions com l'Institut Ramon Llull, que destina recursos a la traducció literària com a eina de projecció de la llengua i la cultura a l'exterior i, alhora, de consolidació interna.

Tanmateix, com assenyalen Garrido i Luna,²⁰ una societat no pot basar la seva cultura literària exclusivament en traduccions perquè s'arrisca a perdre la veu pròpia per

¹⁹ Fishman, Joshua Aaron (1991). *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages*.

²⁰ Garrido, Xoán Manuel i Luna, Ana (2000). *El traductor: un agente de normalización lingüística en las lenguas minorizadas*, pp.151–160.

assimilació. Per això, cal combinar la traducció amb una producció pròpia sòlida i un sistema cultural actiu.

3.3. El panorama actual del mercat editorial als Països Catalans

3.3.1. El teixit editorial als Països Catalans

El sector editorial als Països Catalans és una realitat complexa i dinàmica, amb un teixit especialment viu a Catalunya, però amb una activitat també molt significativa al País Valencià i a les Illes Balears. És clau tenir present aquesta estructura per entendre la disponibilitat, la producció i la difusió de literatura infantil i juvenil en català i com condiciona els hàbits de lectura dels joves.

Actualment, el sector editorial català viu un moment bastant estable i Catalunya lidera el mercat espanyol amb una facturació que supera els 1.400 milions d'euros anuals, el 54,1 % de la facturació total del sector editorial de l'Estat. La producció editorial també és intensa: es publiquen més de 100 llibres al dia i prop d'un quart dels títols publicats els darrers anys són en català. Al País Valencià i a les Illes Balears, amb presència majoritària de petites editorials, viuen un bon moment editorial, però els recursos són més limitats i això dificulta la visibilitat de la producció pròpia en un mercat dominat per grans grups editorials. El País Valencià té una facturació anual de 29,23 milions d'euros, aproximadament l'1 % del total estatal, i les Illes Balears no arriben a l'1 % de la facturació total.

El mercat editorial dels Països Catalans es caracteritza pel predomini de petites i mitjanes empreses, tot i que les grans editorials com Planeta, Grup 62 o Penguin Random House concentren una part molt important de la facturació, la majoria de les editorials són petites editorials i microeditorials. Aquestes editorials sovint se centren en nínxols temàtics com la literatura infantil i juvenil, la traducció literària, la poesia o l'assaig, cosa que els permet treballar amb més cura en la tria de títols, l'edició i el disseny que les editorials generalistes que tenen catàlegs més amplis i comercials. A més, aquesta especialització és una de les claus de la promoció del català com a llengua editorial i de

lectura, ja que moltes editorials independents han decidit publicar exclusivament en català, per exemple, tot i que la visibilitat i la capacitat de difusió dels llibres en català continui sent limitada respecte a l'edició en castellà.

Pel que fa al nombre d'editorials i a la distribució territorial, a Catalunya el Gremi d'Editors de Catalunya agrupa més de 240 empreses editorials amb seu al territori català —més del 98 % del mercat editorial català en termes de facturació i publicació— que publiquen en català, en castellà o en totes dues llengües. En paral·lel, l'Associació d'Editors en Llengua Catalana (editors.cat), està formada per més de 90 editorials dels territoris de parla catalana que publiquen majoritàriament en català, i que tenen una funció clau en la promoció de la lectura i de la llengua catalana. Al País Valencià, hi trobem l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV), que agrupa més de 60 editorials, i el Gremi d'Editors del País Valencià, que n'aplega una vintena. A les Illes Balears, el Gremi d'Editors de Balears representa la major part del sector, amb una forta presència de microeditorials.

Per altra banda, hi ha moltes subvencions públiques per promocionar la literatura i l'edició en català arreu del territori, a més d'iniciatives culturals independents o conjuntes que aposten pel català. Per exemple, des de 2022, el projecte literari *Lletres Compartides*²¹ busca enfortir la connexió literària entre el País Valencià, Catalunya, les Illes Balears i la Catalunya del Nord a través d'activitats en biblioteques, escoles o llibreries amb escriptors de tot l'àmbit lingüístic català per als lectors que encara no els han llegit amb l'objectiu de consolidar un espai literari comú.

3.3.2. Altres federacions i associacions

Així com als Països Catalans hi ha gremis i associacions que agrupen les editorials del territori, també n'hi ha a escala estatal, europea i internacional.

A l'Estat espanyol, la Federació de Gremis Editors a Espanya (FGEE) reuneix un total de 885 empreses editorials (2023), 22 grans grups editorials que facturen més de 18 milions

²¹ Departament de Cultura (n.d.). *Lletres compartides*.

d'euros cada any i que representen el 64 % de la facturació total del sector, i 863 petites i mitjanes editorials que contribueixen al 36 % restant. La Federació agrupa l'Associació d'Editors de Madrid (AEM), l'Associació d'Editors en Llengua Catalana i el Gremi d'Editors de Catalunya, el Gremi d'Editors d'Euskadi (GEE), Associació d'Editors d'Andalusia (AGE), Associació Gallega d'Editors (AGE), l'Associació d'Editors del País Valencià (AEPV), i el Gremi d'Editors de Castella i Lleó. Aquesta federació publica anualment informes sobre el sector editorial espanyol i el comerç interior i exterior amb dades de publicació i facturació per gènere, per llengua d'edició i altres característiques, entre d'altres.

A escala europea trobem la Federació d'Editors Europeus (*International Publishers Association*). Aquesta federació, com l'anterior, publica estadístiques i dades de la publicació i la facturació dels països europeus, a més de comparacions del volum d'unes i altres indústries editorials. Finalment, a escala internacional, hi ha l'Associació Internacional d'Editors (*International Publishers Association - IPA*), que publica informes anuals, amb any i mig de decalatge, amb dades estadístiques per una visió més general de l'estat del món editorial.

3.3.3. Què entenem per literatura juvenil?

La literatura juvenil és el gènere literari adreçat principalment a lectors d'entre 12 i 18 anys, tot i que algunes editorials posen el límit als 24 anys. Es caracteritza per tractar temàtiques properes a l'adolescència —l'amistat, l'amor i les primeres relacions, la construcció de la identitat, etc.—, per un estil narratiu fàcil de seguir i àgil, i per la presència de protagonistes joves que apel·len als lectors perquè s'hi poden reconèixer.

Als Països Catalans, però també a l'Estat, la literatura juvenil ha experimentat un creixement significatiu els darrers anys, tant en producció com en consum. Aquest increment i una diversificació de gèneres (fantasia, ciència-ficció, realisme, thriller, romàntica...) i formats (novel·la, novel·la gràfica, manga, llibre digital...) han contribuït a ampliar el perfil lector juvenil. Segons *El País* (2024),²² les preferències dels adolescents

²² David Guzman (2024, desembre 18). Retrat del lector adolescent. *El País*.

inclouen especialment la novel·la romàntica, la fantasia i temes socials com la salut mental i el bullying. A més, plataformes com Wattpad, amb una comunitat de milions d'aspirants a escriptors i lectors en format fan, han permès renovar el circuit de la literatura juvenil, amb nous autors —Anna Todd, *After*, Joana Marcús, Chloe Walsh, Emily Henry i molts d'altres— i estils molt més connectats amb el públic lector.

La literatura juvenil, a més, compta amb un teixit consolidat de premis literaris i editorials que contribueixen a la seva promoció, visibilitat i professionalització. Més enllà de ser agents de configuració del cànon juvenil actual, també ho són del foment de la lectura en llengua catalana entre els adolescents. Els premis literaris, doncs, han estat històricament una eina per impulsar l'interès per la lectura juvenil, descobrir nous autors i consolidar trajectòries. Alguns dels més rellevants són el premi Joaquim Ruyra de narrativa juvenil, el premi Enric Valor de narrativa juvenil, el premi Carlemany per al foment de la lectura i el premi Atrapallibres (IBBYCAT).

Per altra banda, també hi ha diverses editorials dels Països Catalans que han apostat de manera clara pel públic juvenil i, alhora, pel català com a llengua de publicació habitual. Aquestes editorials, com Animallibres, Bromera, Pagès Editors o Barcanova, tenen un paper fonamental a l'hora de mantenir l'ecosistema literari juvenil en llengua catalana. A través de la seva producció, de la presència en fires, esdeveniments culturals i activitats escolars, i de la col·laboració amb institucions, contribueixen a la normalització del català com a llengua literària i de cultura per als adolescents.

4. Anàlisi de mercat

Amb l'objectiu d'entendre i conèixer la realitat del mercat editorial català, farem una anàlisi de l'oferta des de diferents punts de vista: en primer lloc, revisarem els llibres més venuts a Europa en els darrers deu anys o, si no és possible, a l'Estat espanyol per analitzar les llengües de traducció i les dates d'aquestes traduccions per observar possibles diferències entre llengües. Finalment, si ens és possible, buscarem quins han estat els llibres més venuts escrits originalment en català durant els darrers deu anys i si encara es poden trobar a la venda.

Per tal d'aconseguir aquestes dades, vam posar-nos en contacte amb diverses entitats i institucions que podien tenir informació al respecte: el Gremi d'Editors de Catalunya, l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, la Setmana del Llibre en Català, l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (CLIJCAT), la Cambra del Llibre de Catalunya, el Gremi de Llibreters de Catalunya, l'Associació d'Editors del País Valencià, el Gremi de Llibreters de Mallorca, el Gremi d'Editors de Balears, el Gremi de Distribuïdors de Publicacions de Catalunya, la Federació de Gremis Editors a Espanya (FGEE), la Federació d'Editors Europeus (*Federation of European Publishers*), la Federació Europea i Internacional de Llibreters (*European and International Booksellers Federation - EIBF*) i l'Associació Internacional d'Editors (*International Publishers Association - IPA*).

Tot i posar-me en contacte amb entitats i institucions, no ha estat possible assolir l'objectiu inicial de revisar els llibres més venuts a Europa o a Espanya els darrers deu anys ni l'objectiu d'analitzar-ne les llengües original ni les dates de les traduccions per manca de registre i de dades. Sí bé cada país fa algun rànquing dels llibres més venuts en menor o en major mesura, són llistes fetes per diaris en què la majoria de llibres, o tots, són d'autors del país en qüestió, cosa que no és realista per molts països europeus que tenen indústries editorials menys potents, per exemple. No és versemblant que no hi hagi cap obra traduïda, especialment si tenim en compte la força del mercat editorial anglosaxó arreu del món i la quantitat de títols que es publiquen traduïts de l'anglès.

Per això, doncs, l'anàlisi de dades que trobareu a continuació se centrarà exclusivament en l'informe *Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya 2024* de l'Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC) del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya; l'informe *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2024* i l'informe de 2023 sobre el comerç interior a Espanya amb distinció per llengua, gènere i traducció, que publica anualment la Federació de Gremis Editors a Espanya (FGEE) des del 1999.

4.1. Edició, publicació i venda de llibres

En aquest apartat analitzarem les dades obtingudes de la Generalitat de Catalunya i de la Federació de Gremis Editors a Espanya (FGEE) per tenir una idea en xifres de quina és la realitat actual del sistema editorial en l'àmbit general i, especialment, en el de literatura juvenil als Països Catalans: quin és el pes de la producció catalana en el marc del sector editorial espanyol? Quants milions d'euros mouen les vendes de llibres juvenils cada any? I els llibres en català? Quants d'aquests llibres són traduccions?

L'informe *Comercio interior del libro en España*²³ que la Federació de Gremis Editors a Espanya publica cada any amb les dades de l'any anterior ens dona dades molt importants sobre la situació del llibre infantil i juvenil en català dins del conjunt del territori espanyol. Ens centrarem en l'informe més recent, el del 2023.

Catalunya lidera la facturació editorial de l'Estat amb 1.544,2 milions d'euros (54,1 % del total), per sobre de Madrid (1.139,76 milions d'euros, 39,9 %). D'aquesta facturació, la literatura infantil i juvenil en català representa un 21,1 % de la producció en català. Com també hem vist més amunt, aquestes xifres situen l'oferta infantil i juvenil en tercer lloc dins del mercat editorial català, només per darrere dels llibres de text no universitari (42,9 %) i de la ficció per a adults (21,5 %). A més, la literatura infantil i juvenil encapçala l'increment global de facturació a escala estatal, amb una pujada del 5,9 % que dona continuïtat a les tendències que observem també a Catalunya.

²³ Federació de Gremis Editors a Espanya (2024). *Comercio interior del libro en España - 2023*.

Per altra banda, la llengua catalana representa el 12,3 % del total de títols publicats a Espanya i el 6,8 % dels títols editats. Aquestes dades fan, del català, la llengua autònoma amb més presència al mercat (el basc representa el 2,3 % dels títols editats i el gallec, l'1,4 %).

*Taula 1. Evolució de l'edició en les llengües oficials
(Font: Comercio Interior del Libro en España - 2023, FGEE)*

	2019		2020		2021		2022		2023		% Variación 2023/2022
Total	82.346		74.589		79.373		81.798		85.076		4,0
Castellano	62.522	75,9	56.642	75,9	60.362	76,0	62.068	75,9	64.622	76,0	4,1
Catalán / Valenciano	11.040	13,4	10.093	13,4	10.853	13,7	11.512	14,1	11.842	13,9	2,9
Euskera	1.926	2,3	1.809	2,3	1.847	2,3	1.869	2,3	1.927	2,3	3,1
Gallego	1.766	2,1	1.601	2,1	1.715	2,2	1.754	2,1	1.937	2,3	10,4
Otras	5.092	6,2	4.444	6,2	4.596	5,8	4.595	5,6	4.748	5,6	3,3

La mitjana de tiratge per a l'edició en les llengües autònòmiques també varia en funció de la llengua: en català el tiratge mitjà és de 1.981 exemplars, en euskera, de 1.529 i en gallec, de 1.233.

Per altra banda, si ens fixem en les matèries dels títols editats en cadascuna de les llengües pròpies, veiem que un gruix considerable correspon a títols de text no universitaris i a títols de literatura infantil i juvenil. El pes dels títols de ficció, especialment de les novel·les, i dels de no ficció, especialment en el camp de ciències socials i humanitats, també és molt important. De fet, entre aquestes quatre matèries sumen el 98,5 % dels títols i el 96,5 % dels exemplars editats en català; el 95,4 % dels títols i el 96,8 % dels exemplars editats en euskera; i el 98,6 % dels títols i el 98,8 % dels exemplars editats en gallec.

Per llengües, aquesta distribució es concentra, principalment, en el castellà i el català, amb 50.024 i 6.912 títols respectivament. En el cas del català, a més, destaquen especialment els títols de no ficció (1.911) i els de literatura infantil i juvenil (1.898).

Taula 2. Exemplars editats en cada llengua per matèries, per gremis
(Font: Comercio Interior del Libro en España - 2023, FGEE)

Gremios	Total	Todos los gremios	AELLC y GEC	GEE	AGE	AEPV	Total catalán
		Castellano y otras	Catalán	Euskera	Gallego	Catalán/ valenciano	
ABSOLUTOS	59.528	50.024	6.912	1.349	818	424	7.336
Ficción adultos	12.423	10.450	1.394	186	333	60	1.454
• Novela/Novela	10.226	8.792	1.051	134	215	33	1.085
• Poesía, teatro	759	533	145	26	37	19	163
• Otros (crítica, ensayos literarios..)	1.438	1.126	198	25	81	8	206
Infantil y juvenil	9.575	6.923	1.898	365	288	101	1.999
Texto no universitario	10.579	8.062	1.601	559	145	211	1.813
• Educación infantil	1.846	1.413	353	50	28	2	355
• Educación primaria	3.474	2.502	540	247	67	118	658
• E.S.O.	2.476	1.864	359	144	32	76	435
• Bachillerato	652	533	93	8	13	5	98
• F.P.	215	211	4	0	0	0	4
• Libros y materiales complementarios	1.916	1.538	253	109	5	10	263
No ficción	23.990	21.810	1.911	178	41	51	1.962
• Científico técnico y universitario	3.661	3.518	83	48	0	12	95
• Ciencias sociales y humanas	6.538	5.907	533	71	11	17	550
• Derecho y ciencias económicas	3.301	3.162	129	10	0	0	129
• Religión	1.733	1.579	148	6	0	0	148
• Libros prácticos	4.045	3.586	407	21	24	6	414
• Divulgación general	4.466	3.841	585	20	3	17	602
• Diccionarios y enciclopedias	246	217	25	1	3	0	25
Cómics	1.926	1.890	32	4	1	0	32
Otros	1.035	889	76	59	11	0	76

Per llengües, aquesta distribució es concentra, principalment, en el castellà i el català, amb 50.024 i 6.912 títols respectivament. En el cas del català, a més, destaquen especialment els títols de no ficció (1.911) i els de literatura infantil i juvenil (1.898).

Per altra banda, l'informe *Vendes al mercat interior de la producció editorial en català 2023-1997*²⁴ facilitat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya mostra les vendes en milions d'euros de la producció exclusivament en català dels darrers 25 anys. En aquest informe, desglossat per temàtiques, podem veure que les matèries amb més vendes són el text no universitari, la literatura i la literatura infantil amb 114 milions d'euros, 58 i 55 respectivament. A més, els darrers anys hi ha hagut un creixement

²⁴ Podeu trobar la taula resum per temàtiques a l'annex 1.

exponencial en les vendes de literatura infantil i juvenil, que han passat de 30 milions el 1997 a 55 milions el 2023, un creixement d'un 83 %.

També és interessant observar que aquest augment mostra un interès creixent de la població per la lectura en català, però també una aposta major de les editorials per publicar en català. Cal tenir present, per altra banda, que els valors s'han mantingut molt estables els últims tres anys —53 milions el 2021, 57 milions el 2022 i 55 milions el 2023—, cosa que mostra una realitat editorial sòlida i constant a Catalunya, en el camp de la literatura infantil i juvenil, però també en la resta de matèries.

4.2. Hàbits de lectura i de compra de llibres

4.2.1. Catalunya

Segons l'informe *Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya 2024*²⁵ de l'Institut Català de les Empreses Culturals, el nivell lector a Catalunya és elevat, amb un 96,9 % de la població de més de 14 anys que afirma llegir algun tipus de material (llibres, premsa, còmics, xarxes socials...) com a mínim un cop cada tres mesos. Si ens fixem en els llibres, el 73,9 % indica que llegeix llibres de manera regular, i el 68,9 % llegeix per entreteniment, una dada prou important perquè demostra que la majoria de la població relaciona lectura amb lleure, i no pas amb obligació, feina o estudis (24,9 %).

Cal tenir present, per entendre els resultats i les conclusions de l'estudi, que es fa una distinció de quatre tipus de lectors en funció de la freqüència de lectura: lectors freqüents, llegeixen cada dia o setmanalment; lectors habituals, lectors freqüents i aquells que llegeixen mensualment; lectors ocasionals, aquells que llegeixen mensualment o un cop al trimestre; i no lectors, aquells que no llegeixen o ho fan amb molt poca freqüència.

²⁵ Institut Català de les Empreses Culturals (2025). *Hàbits de lectura i compra de llibres - 2024*.

En el cas dels adolescents —entre 14 i 24 anys en aquest cas—, l'índex de lectors s'eleva fins al 75,9 %, per sobre de la mitjana general. Un 71,4 % dels més petits, la franja de 10 a 13 anys, es consideren lectors i, d'aquests, un 44,2 % són lectors freqüents, és a dir, llegeixen com a mínim un cop per setmana.

En relació amb els adolescents, el document mostra que el 75,9 % dels joves d'entre 14 i 24 anys són lectors de llibres, superant fins i tot la mitjana general. Pel que fa a la franja de 10 a 13 anys, el 71,4 % són lectors, i un 44,2 % es poden considerar lectors freqüents, és a dir, en aquest cas, que llegeixen almenys una vegada per setmana.

La manca de temps és la raó principal de no lectura del 53,5 % dels lectors ocasionals o dels no lectors de l'informe. En segon lloc, trobem un 28,5 % que no llegeix més per manca d'interès per la lectura —que arriba al 50 % en la població de 14 a 24 anys— i en tercer lloc, un 27,3 % que prefereix dedicar el seu temps lliure a altres activitats com descansar o estar amb la família (42,7 %), mirar sèries o pel·lícules (23,6 %) o navegar per internet o les xarxes socials (22,8 %).

Respecte a la llengua de lectura, el 83,2 % dels lectors catalans llegeixen en català, però no ho fan de manera habitual. Mentre que el 63,1 % dels lectors llegeix en castellà habitualment, només un 34,9 % ho fa en català habitualment. Entre la franja d'edat més jove, el percentatge augmenta fins al 37,3 % en català. Una dada positiva d'aquestes xifres és que la xifra de lectors per lleure que llegeix en català es manté estable des de 2018 en el cas dels lectors habituals (34,6 %) i en el dels ocasionals (43,7 %). Aquestes dades demostren que, tot i que hi ha una presència significativa de lectura en català, encara es troba molt per sota del potencial de la llengua com a llengua d'ús social, educatiu i de cultura.

A més, la majoria dels enquestats que llegeixen en castellà ho fan per facilitat (28,3 %), per preferència o perquè el llibre en qüestió no està editat en català (15,4 %). També hi ha un percentatge significatiu, el 22,1 %, que expressa que no té preferència de llengua, o bé alterna totes dues llengües en funció del llibre.

Finalment, pel que fa al canal per a l'adquisició de llibres que no són de text, les llibreries tradicionals segueixen sent el principal canal, amb un 74,5 %, i el 44,1 % els va comprar a internet.²⁶ La mitjana anual de llibres comprats a Catalunya és de 10,2 llibres i la mitjana de llibres llegits és de 9,6 llibres a l'any. Per altra banda, un 44,6 % dels enquestats va visitar alguna biblioteca pública al llarg del 2024, cosa que reforça el paper de les biblioteques com a agents de promoció de la lectura.

4.2.2. Conjunt de l'Estat espanyol

A escala estatal, segons l'informe *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2024*²⁷ de la Federació de Gremis Editors a Espanya (FGEE), el 95 % de la població espanyola major de 14 anys llegeix algun tipus de contingut, independentment del gènere i del suport, com a mínim un cop al trimestre. El 70,3 % de la població llegeix llibres i, d'aquests, un 65,5 % llegeix per entreteniment. Es llegeixen, de mitjana, 11,8 llibres per persona a l'any.

Pel que fa a les franges d'edat, els adolescents són el grup amb més índex de lectors de llibres, còmics i continguts digitals, per sobre de la resta de grups d'edat, cosa que demostra que l'adolescència és un període molt rellevant per al desenvolupament de l'hàbit lector.

En relació amb la llengua, el 92,6 % llegeix habitualment en castellà, mentre que el 18,1 % afirma llegir en anglès. A més, el 40,8 % de la població espanyola llegeix en més d'una llengua. Pel que fa a la resta de les llengües pròpies de l'Estat, el català té un 19,4 % de lectors habituals o ocasionals —tot i que el percentatge es redueix fins al 6 % en el cas de les Illes Balears i del País Valencià—, l'euskera compta amb un 2,5 % de lectors i el gallec amb un 4,3 %. Així, el català és la llengua més llegida després del castellà, però en nombres absoluts continua molt per darrere.

²⁶ En aquesta pregunta hi ha enquestats que han respost més d'una opció, per això, el percentatge total és superior al 100 %.

²⁷ Federació de Gremis Editors a Espanya (2025). *Hábitos de lectura y compra de libros en España - 2024*.

L'accés al llibre, per altra banda, reflecteix una realitat similar a la catalana, amb les llibreries tradicionals com a principal canal d'adquisició de llibres.

4.2.3. Comparativa de Catalunya i el conjunt d'Espanya

Com veiem amb les xifres de tots dos informes, tant a Catalunya com a Espanya, els joves llegeixen més que altres franges d'edat, però la presència del català com a llengua de lectura habitual i preferida és limitada.

L'índex de lectors a Espanya (95 %) és lleugerament inferior a la xifra catalana (96,9 %), però també és elevada. Aquesta tendència és similar pel que fa a la població total que llegeix llibres en general (73,9 % a Catalunya i 70,3 % a Espanya), als que llegeixen per lleure en el seu temps lliure (68,9 % a Catalunya, 65,5 % a Espanya) i als que llegeixen per estudis i/o per feina (29,4 % i 25,2 %, respectivament). Per contra, la mitjana anual de llibres llegits és superior al conjunt d'Espanya (11,8 llibres per persona) que a Catalunya (9,6 llibres per persona).

Pel que fa a la compra de llibres, les llibreries tradicionals destaquen molt per sobre de la resta de canals per a l'adquisició de llibres amb un 69,9 % de les respostes. Per altra banda, Catalunya és la tercera comunitat autònoma amb un 57,9 % i una mitjana de 7,7 llibres comprats durant el 2024, només per darrere del País Basc (59,6 % i 8,8 llibres) i Madrid (60 % i 8,5 llibres). A més, totes tres comunitats queden molt per sobre de la mitjana d'Espanya, que està en un 53,8 % i 8,5 llibres.

Finalment, tots dos informes confirmen el paper de la lectura a l'adolescència i com en aquest període es forja l'hàbit lector. És per això, entre d'altres, que és extremadament important que es potenciï tant dins com fora de les aules i des de la vessant acadèmica i educativa, però també des de la vessant del lleure.

5. Enquesta

Com he explicat més amunt, farem una enquesta²⁸ a diversos instituts de Barcelona per analitzar si l'oferta actual editorial s'adequa a les necessitats i als interessos dels adolescents que en són el públic potencial. Així, també podrem veure si aquesta oferta compleix correctament la funció normalitzadora que pensem que hauria de complir.

Per tal de tenir una mostra uniforme i completa, el perfil dels participants serà d'estudiants d'entre 14 i 18 anys escolaritzades als cursos de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat d'instituts de Catalunya —tot i que el treball parla de la situació sociolingüística i la realitat del mercat editorial als Països Catalans, l'enquesta serà principalment a Catalunya, perquè no tenim contactes assegurats amb escoles o instituts del País Valencià o les Illes Balears. Amb l'objectiu d'aconseguir una enquesta tan representativa com sigui possible, demanarem a centres d'arreu dels Països Catalans que col·laborin en l'estudi per tenir un visió representativa de la realitat, sense que sigui una visió centralista amb només dades de Barcelona.

Pel que fa als participants, no farem distinció de gènere o de procedència, ni distinció en funció dels itineraris que estudiïn a l'institut, sinó que ens basarem en la idea que pràcticament tothom llegeix, en una mesura o una altra, en el seu dia a dia, ja sigui per entreteniment i per gust, o per obligació acadèmica.

El format de l'enquesta serà digital per facilitar al màxim que la responguin els alumnes i, també, que la recopilació de la informació sigui més efectiva. A més, així podrem tenir respostes d'instituts i centres d'arreu dels Països Catalans, i no només de l'Àrea Metropolitana. Si els centres ho desitgen, anirem a explicar la recerca i l'objectiu de l'enquesta personalment i, si no ho volen, els la farem arribar directament perquè la puguin fer a l'aula. Amb aquesta enquesta preguntarem als adolescents pels seus hàbits de lectura i les preferències o els motius darrere dels llibres que llegeixen. També els

²⁸ Podeu trobar les preguntes de l'enquesta a l'annex 3.

preguntarem per què llegeixen i què tenen en compte a l'hora d'escollir un llibre o un altre o a l'hora de llegir-lo en una o altra llengua.

A més de l'enquesta, també hem demanat als centres que ens facin saber quines lectures obligatòries de català i castellà ofereixen i han ofert als alumnes de 3r i 4t d'ESO i de 1r i 2n de batxillerat durant els darrers quatre o cinc anys. Amb aquestes dades i la informació de les lectures obligatòries de les matèries de Llengua catalana i Llengua castellana de la selectivitat durant el mateix període de temps, podrem interpretar més correctament els resultats de l'enquesta i podrem tenir-ho en compte a l'hora d'analitzar quins títols han llegit recentment els participants i amb quin objectiu.

5.1. Participants

Els participants de l'enquesta són 1.087 alumnes d'entre 14 i 18 anys que actualment cursen 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en instituts d'arreu dels Països Catalans.

Per fer la tria dels instituts que han participat de l'enquesta, ens vam posar en contacte amb més de trenta instituts de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, set instituts de les comarques gironines i deu escoles d'altres territoris de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

De tots aquests centres, han acceptat formalment participar a l'estudi onze instituts: l'Escola Proa, l'Escola Vedruna Immaculada, l'Escola Vedruna Gràcia, l'Escola Vedruna Àngels, el Col·legi Maristes la Immaculada, l'Institut Escola Eixample, el Col·legi Lestonnac de Barcelona, l'Institut Ègara de Terrassa i l'Escola Sant Antoni Maria Claret de Cornellà a les comarques barcelonines; i l'Institut Ramon Muntaner de Figueres i l'Institut de Celrà a les comarques gironines. A més, hi ha quatre instituts més que hi ha participat amb respostes puntuals: l'Institut Vall de Llémna de Sant Gregori (Girona), l'Institut Escola Pere LLiscart i el Col·legi Sagrat Cor-Diputació de Barcelona, i l'Institut Fray Ignacio Barrachina d'Ibi (Alacant).

Gràcies a la participació de tots aquests centres, i després de fer una bona tria de les respostes i de desestimar-ne aquelles que no s'ajustaven a les preguntes de l'enquesta o

al caràcter acadèmic d'aquesta recerca, hem obtingut 1.070 respostes que desglossarem més endavant. Les respostes es divideixen de la següent manera:

Taula 3. Distribució de les respostes segons el centre

Centre	Municipi	Comarca	Respostes
Escola Proa	Barcelona	Barcelonès	58
Escola Vedruna Immaculada	Barcelona	Barcelonès	111
Escola Vedruna Gràcia	Barcelona	Barcelonès	125
Escola Vedruna Àngels	Barcelona	Barcelonès	48
Col·legi Maristes la Immaculada	Barcelona	Barcelonès	89
Institut Escola Eixample	Barcelona	Barcelonès	57
Col·legi Lestonnac	Barcelona	Barcelonès	356
Institut Ègara	Terrassa	Vallès Occidental	52
Escola Sant Antoni Maria Claret	Cornellà de Llobregat	Baix Llobregat	40
Institut Ramon Muntaner	Figueres	Alt Empordà	36
Institut de Celrà	Celrà	Girona	91
Institut Vall de Llémna	Sant Gregori	Girona	2
Institut Escola Pere Lliscart	Barcelona	Barcelonès	1
Col·legi Sagrat Cor-Diputació	Barcelona	Barcelonès	1
Institut Fray Ignacio Barrachina	Ibi	Alacant	3

1.070

En els següents subapartats s'inclourà informació rellevant sobre les escoles i instituts que participen a l'enquesta, el seu context i les lectures que han fet llegir als seus alumnes en un període comprès entre aquest curs escolar i els darrers cinc (en funció del centre) per poder fer una anàlisi completa dels resultats de l'enquesta, tenint en compte totes les variables possibles. Al final de tot trobareu la llista de les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua Catalana i Literatura i de Llengua Castellana i Literatura de les proves d'accés a la universitat (PAU) dels darrers cinc anys.

5.1.1. Escola Proa

L'Escola Proa és una escola concertada d'iniciativa social al barri de la Bordeta, a Sants-Montjuïc (Barcelona). L'escola va ser creada per un grup de famílies del barri vinculades a la Parròquia de Sant Medir i a l'Escola de famílies de Barcelona. Actualment, l'entitat titular de l'escola és l'Associació de Famílies Bordeta-Sant Medir (AFBSM) i les famílies tenen un paper central en el rumb de l'escola. L'Escola Proa ofereix educació infantil, primària, secundària i batxillerat, amb itineraris científic-tecnològic, social-humanístic i artístic, a més del Diploma Dual, un programa que permet obtenir el batxillerat català i l'americà simultàniament. L'escola compta amb dues línies d'13 a 4t d'ESO i tres línies a batxillerat. Hi ha 886 alumnes a tota l'escola i és un alumnat molt divers. Aproximadament, el 23 % de l'alumnat és econòmicament vulnerable i tenen alumnes de catorze nacionalitats diferents i diverses, des dels Estats Units, França, Ucraïna, Rússia, Moldàvia o Itàlia, fins a Pakistan, Colòmbia, Equador, Veneçuela, l'Índia i Marroc.

A la taula següent trobareu els títols i els autors dels llibres de lectura obligatòria de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana per als alumnes de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat dels darrers cinc anys:

Taula 4. Lectures obligatòries de l'Escola Proa

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Les pereres fan flor blanca</i>, Gerbrand Bakker 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Marina</i>, Carlos Ruiz Zafón
	21-22		
	22-23		
	23-24		
	24-25		
4t d'ESO	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aloma</i>, Mercè Rodoreda • Lectura lliure 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Relatos de lo inesperado</i>, Roald Dahl
	21-22		<ul style="list-style-type: none"> • <i>El gato negro y otros cuentos de horror</i>, Edgar Allan Poe
	22-23		<ul style="list-style-type: none"> • <i>El hombre duplicado</i>, José Saramago • <i>El futuro</i>, Naomi Alderman

	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aloma</i>, Mercè Rodoreda • <i>El violí d'Auchswitz</i>, M. Àngels Anglada 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cuentacuentos - Antología de cuentos de literatura hispanoamericana</i>, J. Moris Campos • <i>La casa de Bernarda Alba</i>, Federico García Lorca
	24-25		<ul style="list-style-type: none"> • <i>La casa de Bernarda Alba</i>, Federico García Lorca

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana	
1r de batxillerat	20-21		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> 	
	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia de poesia catalana. Nova tria • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell 	<ul style="list-style-type: none"> • Segunda antología de la poesía española 	
	22-23			
	23-24		<ul style="list-style-type: none"> • Segunda antología de la poesía española 	
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fuenteovejuna</i>, Lope de Vega 	
2n de batxillerat	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2021, 2022, 2023 i 2024) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2021, 2022, 2023 i 2024) 	
	21-22			
	22-23			
	23-24			
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • Sense lectura obligatòria 	<ul style="list-style-type: none"> • Sense lectura obligatòria 	

5.1.2. Escola Vedruna Immaculada

L'Escola Vedruna Immaculada és una escola concertada per la Generalitat de Catalunya al barri de la Sagrada Família, a l'Eixample (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Vedruna Catalunya, que engloba 39 escoles arreu del país, i ofereix educació infantil, primària i secundària, a més d'un cicle de grau mitjà d'Instal·lació i Producció de Calor en col·laboració amb el Gremi d'Instal·ladors de Barcelona. L'escola compta amb dues línies d'13 a 4t d'ESO i hi ha aproximadament 700 alumnes. És un alumnat molt divers i, només a secundària, hi conviuen 19 llengües: català, rus, bielorús, ucraïnès, francès, àrab, castellà, urdú, bengalí, farsi, xinès, alemany, italià, anglès, quítxua, guaraní, tagal, romanès i portuguès.

Els darrers quatre anys, les lectures obligatòries de les assignatures de llengua catalana i llengua castellana de 3r i 4t d'ESO en aquesta escola no han variat gaire. A la taula següent en trobareu els títols i els autors:

Taula 5. Lectures obligatòries de l'Escola Vedruna Immaculada

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • <i>L'esquelet de la balena</i>, David Cirici • <i>El gos dels Baskerville</i>, Arthur Conan Doyle • <i>Història d'amor a Sarajevo</i>, Jaume Benavente 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La leyenda del Cid</i> • <i>Oliver Twist</i>, Charles Dickens • <i>Frankenstein</i>, Mary Shelley • <i>Marina</i>, Carlos Ruiz Zafón • <i>Matar a un ruiseñor</i>, Harper Lee
	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aristòtil i Dante descobreixen tots els secrets de l'univers</i>, Benjamín Alire Sáenz • <i>El violí d'Auschwitz</i>, M. Àngels Anglada • <i>Nebraska</i>, Jordi Portals • <i>Respirar sota l'aigua</i>, Àlex Flinn • <i>Bitllet d'anada i tornada</i>, Gemma Lienas • <i>Helpers</i>, Miquel Ribas Figueras • <i>Escorxador 5</i>, Kurt Vonnegut 	<p>Tots els anteriors i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>1984</i>, George Orwell
	23-24		
	24-25		
4t d'ESO	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Gràcies per la propina</i>, Ferran Torrent • <i>Paraules emmetzinades</i>, Maite Carranza • <i>L'escarabat d'or</i>, Edgar Allan Poe. Ed. Vicens Vives • <i>Dràcula</i>, Bram Stoker • <i>Els andròides somien xais elèctrics?</i>, Philip K. Dick • <i>Indy air</i>, Xavier Bertran • <i>Fario</i>, Santi Baró • <i>Rosa Parks. La lluita contra el racisme</i>, Paola Capriolo i Gloria García • <i>Mecanoscrit del segon origen</i>, Manuel de Pedrolo • <i>La perla del desert</i>, Armand Sanjuan 	
	22-23	<p>Tots els anteriors i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>La noia salvatge</i>, Delia Owens 	<p>Tots els anteriors i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>La rama seca del Cerezo</i>, Rafael Salmerón López
	23-24		
	24-25		

5.1.3. Escola Vedruna Gràcia

L'Escola Vedruna Gràcia és una escola concertada per la Generalitat de Catalunya al barri de la Vila de Gràcia, al districte de Gràcia (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Vedruna Catalunya, que engloba 39 escoles arreu del país, i ofereix educació infantil, primària, secundària i batxillerat, amb possibilitat de cursar el Batxibac o el Diploma Dual, que et permeten obtenir el batxillerat català i el francès o l'americà de manera simultània respectivament, a més de diversos cicles formatius. De la mà de l'Escola Superior d'Hostaleria Barcelona Vedruna-Gràcia, privada, ofereixen tres cicles de grau mitjà: un de Cuina i Gastronomia (concertat), un de Serveis en Restauració i un de Forneria, Pastisseria i Confiteria; i dos cicles de grau superior: un de Direcció de Serveis en Restauració i un de Direcció de Cuina. L'escola compta amb dues línies d'13 a 4t d'ESO i tres línies a batxillerat i hi ha aproximadament 930 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos en totes les etapes educatives.

Els darrers dos anys, les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO en aquesta escola no han variat gaire. Per altra banda, anotem també les lectures obligatòries d'aquest curs a 1r i 2n de batxillerat. Com que aquest curs ja no hi ha lectures obligatòries per a les PAU, només en tenen a l'assignatura de Llengua catalana, triades pel docent. A les taules següents en trobareu els títols i els autors:

Taula 6. Lectures obligatòries de l'Escola Vedruna Gràcia

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	23-24	<ul style="list-style-type: none">• <i>Mecanoscrit del segon origen</i>, Manuel de Pedrolo	<ul style="list-style-type: none">• <i>Todo es máscara</i>, Rosa Huertas
	24-25	<ul style="list-style-type: none">• <i>Camps de maduixes</i>, Jordi Sierra i Fabra• <i>Diari d'Anne Frank</i>	
4t d'ESO	23-24	<ul style="list-style-type: none">• <i>Aloma</i>, Mercè Rodoreda• <i>Cròniques de la veritat oculta</i>, Pere Calders,• <i>Mentida</i>, Care Santos	<ul style="list-style-type: none">• Benito Pérez Galdós, <i>Marianela</i>

	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aloma</i>, Mercè Rodoreda • <i>La filla del mar</i>, Àngel Guimerà • <i>Mentida</i>, Care Santos 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Marianela</i>, Benito Pérez Galdós
	Curs	Llengua catalana	
1r de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell • <i>Terra baixa</i>, Àngel Guimerà 	
2n de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aigües encantades</i>, Joan Puig i Ferrater • <i>La plaça del Diamant</i>, Mercè Rodoreda 	

5.1.4. Escola Vedruna Àngels

L'Escola Vedruna Àngels és una escola concertada al barri del Raval, al districte de Ciutat Vella (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Vedruna Catalunya, que engloba 39 escoles arreu del país, i ofereix educació infantil, primària i secundària. L'escola compta amb una sola línia d'13 a 4t d'ESO i hi ha aproximadament 350 alumnes i és un alumnat molt divers. Aproximadament, el 50 % de l'alumnat es troba en situació de vulnerabilitat i acull alumnes de més de vint nacionalitats diferents.

Durant el curs 2024-25, les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO en aquesta escola són les següents:

Taula 7. Lectures obligatòries de l'Escola Vedruna Àngels

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Fam! / L'únic amic del foc</i>, Iván Ledesma i Edgar Cotes • <i>Espais interiors</i>, Elin Nilsson 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Reyes de la Montaña</i>, Daniel Hernández
4t d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ara que estem junts</i>, Roc Casagran • <i>Les lleialtats</i>, Delphine de Vigan • <i>Tot per l'aire</i>, Jason Reynolds 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La casa de Bernarda Alba</i>, Federico García Lorca • <i>El libro azul de Nebo</i>, Manon Steffan Ros

5.1.5. Col·legi Maristes la Immaculada

El Col·legi Maristes la Immaculada és una escola concertada amb batxillerat privat al barri de la Dreta de l'Eixample, al districte de l'Eixample (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Maristes, i ofereix educació infantil, primària, secundària i batxillerat, amb itineraris científic, tecnològic, social i artístic i possibilitat de cursar el Diploma Dual i obtenir simultàniament el títol de batxillerat català i americà. L'escola compta amb tres línies d'13 a 2n de batxillerat i hi ha aproximadament 1.300 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos en totes les etapes educatives.

De les lectures obligatòries, hem tingut accés a les dades de les lectures de Llengua catalana de 3r i 4t, però no a les de 1r i 2n de batxillerat o a les de l'assignatura de Llengua castellana de cap dels cursos. A les taules següents trobareu els títols i els autors dels llibres del curs 2024-25:

Taula 8. Lectures obligatòries del Col·legi Maristes la Immaculada

	Curs	Llengua catalana
3r d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none">• <i>Frankenstein</i>, Mary Shelley• <i>Estripar la teranyina</i>, Maria Carme Roca
4t d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none">• <i>Mar i cel</i>, Àngel Guimerà• <i>Aloma</i>, Mercè Rodoreda

5.1.6. Institut Escola Eixample

L'Institut Escola Eixample és una escola pública al barri de la Dreta de l'Eixample, al districte de l'Eixample (Barcelona). Ofereix educació infantil, primària i secundària, i compta amb dues línies d'13 a 4t d'ESO amb aproximadament 700 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

En aquest centre, promouen Propostes Personals d'Aprenentatge (PPA)²⁹ de diferents àmbits i n'hi ha una que busca acompanyar l'alumnat perquè pugui forjar el seu itinerari lector personal. L'alumnat tria una lectura de la llista proposada (biblioteca d'aula) i ha de desenvolupar una de les tasques que se li proposen. Són tasques per treballar la lectura autònoma, com ara, fer una llista de reproducció relacionada amb el llibre, escriure-li una carta a un dels personatges, etc. Els llibres es divideixen en dos nivells en funció dels hàbits lectors i la comprensió lectora dels estudiants. Així, les lectures s'adapten a l'alumnat perquè tothom trobi el seu espai i són nivells transversals que no es corresponen exactament als cursos de secundària.

Durant el curs 2024-25, a més, les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO que treballen a classe són les següents:

Taula 9. Lectures obligatòries de l'Institut Escola Eixample

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mentida</i>, Care Santos • <i>La trena</i>, Laetitia Colombani 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>El libro de la selva</i>, Rudyard Kipling
4t d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>L'estiu de l'anglès</i>, Carme Riera • <i>La meva Cristina i altres contes</i>, Mercè Rodoreda 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El príncipe de la Niebla</i>, Carlos Ruiz Zafón • <i>Relato de un naufrago</i>, Gabriel García Márquez • <i>Poesía española</i>

5.1.7. Col·legi Lestonnac Barcelona

El Col·legi Lestonnac Barcelona és una escola concertada al barri de la Dreta de l'Eixample, al districte de l'Eixample (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Lestonnac de l'Orde de la Companyia de Maria Nostra Senyora, que engloba 87 escoles arreu del món, i ofereix llar d'infants, educació infantil, primària, secundària i batxillerat, amb possibilitat de cursar el Batxillerat Internacional o el Diploma Dual, que et permet obtenir el batxillerat català i l'americà simultàniament. L'escola compta amb tres línies

²⁹ Podeu trobar aquesta llista completa a l'annex 2.

d'13 a 2n de batxillerat i hi ha aproximadament 1.200 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

Hem pogut saber les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO i les de Llengua catalana de 1r i 2n de batxillerat. Pel que fa a l'assignatura de Llengua castellana de batxillerat, no han tingut lectures obligatòries perquè ja no n'hi ha de prescriptives a les PAU. Les lectures són les següents:

Taula 10. Lectures obligatòries del Col·legi Lestonnac Barcelona

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El rastre brillant del cargol</i>, Gemma Lienas i Massot • <i>Mentida</i>, Care Santos • <i>El mecanoscrit del segon origen</i>, Manuel de Pedrolo 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Las fabulosas aventuras del profesor Furia y Mr. Cristal</i>, César Mallorquí • <i>50 cosas sobre mí</i>, Care Santos
4t d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La noia de la caravana</i>, Xavier Gual i Vadillo • <i>Ara que estem junts</i>, Roc Casagran • Lectura lliure d'entre un llistat donat per la professora 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La tumba de Aurora K.</i>, Pedro Riera • <i>Caminos de libertad</i>, Maite Carranza

	Curs	Llengua catalana
1r de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Còctel de contes</i>, a cura d'Albert Planelles i Francesc Vernet • <i>Cavalcarem tota la nit</i>, Carlota Gurt
2n de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Còctel de contes</i>, a cura d'Albert Planelles i Francesc Vernet • <i>Cavalcarem tota la nit</i>, Carlota Gurt

5.1.8. Institut Ègara

L'Institut Ègara és una escola pública al barri de Can Parellada, a Terrassa (Vallès Occidental). Ofereix secundària i batxillerat, i compta amb quatre línies de 1r, 2n i 4t d'ESO, tres línies a 3r d'ESO i dues línies a 1r i 2n de batxillerat amb 554 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

De les lectures obligatòries, hem tingut accés a les dades de les lectures de les assignatures de Llengua catalana de 3r i 4t d'ESO i de 1r i 2n de batxillerat, i les de Literatura universal, però no a les de l'assignatura de Llengua castellana de cap dels cursos. A les taules següents en trobareu els títols i els autors:

Taula 11. Lectures obligatòries de l'Institut Ègara

	Curs	Llengua catalana	
3r d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Les lleialtats</i>, Delphine de Vigan • Textos breus al llarg del curs per treballar la comprensió lectora 	
4t d'ESO	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Noel et busca</i>, Àngel Burgas • <i>El pescador de llum</i>, Francesc Puigpelat • Textos escollits pel docent 	
	Curs	Llengua catalana	Literatura universal
1r de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Terra baixa</i>, Àngel Guimerà • Antologia de poesia catalana. Nova tria 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Antígona</i>, Sòfocles • <i>Otel·lo</i>, William Shakespeare • <i>La metamorfosi</i>, Franz Kafka • <i>Crònica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez
2n de batx.	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La plaça del Diamant</i>, Mercè Rodoreda • <i>Els fruits saborosos</i>, Josep Carner 	

5.1.9. Col·legi Sant Antoni Maria Claret

El Col·legi Sant Antoni Maria Claret Cornellà és una escola amb llar d'infants privada subvencionada i educació infantil, primària i secundària concertada al barri de Sant Ildefons, a Cornellà de Llobregat (Baix Llobregat). Forma part de la xarxa d'escoles Claret, regida pels claretians, que engloba escoles arreu del món. L'escola compta amb cinc grups a la llar d'infants i dues línies d'I3 a 4t d'ESO, i ofereix la possibilitat de cursar el Diploma Dual, que permet obtenir el diploma de batxillerat americà i el català simultàniament. Acull aproximadament 800 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

No hem tingut accés a les lectures obligatòries de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana del curs 2024-25.

5.1.10. Institut Ramon Muntaner

L'Institut Ramon Muntaner és un institut públic a Figueres (Alt Empordà) i l'institut públic més antic de l'estat. Ofereix educació secundària i batxillerat diürn i nocturn, amb modalitats de tecnologia, ciències de la naturalesa i la salut, i humanitats i ciències socials; a més de d'un cicle de grau mitjà en Atenció a les Persones en Situació de Dependència i dos cicles formatius de grau superior en Educació Infantil i en Integració Social. L'institut compta amb disset grups a secundària, un als dos cursos de batxillerat diürn, un als dos cursos de batxillerat nocturn, i un als dos cursos del cicle de grau mitjà i dels dos cicles de grau. En total, el centre acull cada curs aproximadament 750 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos. A més, és un dels centres de màxima complexitat de la zona.

Els últims tres anys, les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO i de 1r de batxillerat en aquesta escola no han variat gaire. A 2n de batxillerat, no han demanat cap lectura obligatòria a més de les de les PAU, tret d'aquest any, que ja no n'hi ha. Per altra banda, no hem tingut accés als llibres de lectura de l'assignatura de Llengua castellana de 3r d'ESO, tot i que sabem que sí que n'assignen. A les taules següents trobareu els títols i els autors dels darrers cursos:

Taula 12. Lectures obligatòries de l'Institut Ramon Muntaner

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
3r d'ESO	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El retaule del flautista</i>, Jordi Teixidor • <i>Coraline</i>, Neil Gaiman 	
	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ullals</i>, Sebastià Roig i Salvador Macip 	
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El retaule del flautista</i>, Jordi Teixidor • <i>Un àngel cruel</i>, Edgar Cotes • <i>Autopista</i>, Joan Manuel Soldevilla Albertí 	

4t d'ESO	22-23		<ul style="list-style-type: none"> • <i>La isla del tesoro</i>, Robert Louis Stevenson • <i>Escuadra hacia la muerte</i>, Alfonso Sastre
	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La filla estrangera</i>, Najat El Hachmi • <i>Amor i no</i>, Alba Dalmau 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Entre visillos</i>, Carmen Martín Gaité • <i>Antología poética</i>, Gloria Fuertes,
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El violí d'Auschwitz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pequeño teatro</i>, Ana María Matute • <i>Cuentos</i>, Ignacio Aldecoa • <i>Cinco momentos estelares de la humanidad</i>, Stefan Zweig (adaptació d'Andreu García) • <i>Anaconda</i>, Horacio Quiroga

	Curs	Llengua catalana	Llengua castellana
1r de batx.	22-23		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Crónica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez • <i>En la ardiente oscuridad</i>, Antonio Buero Vallejo
	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia de poesia catalana. Nova tria • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell • Premi Anglada 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Como agua para chocolate</i>, Laura Esquivel • <i>Antología poética de la generación del 27</i>
	24-25		<ul style="list-style-type: none"> • <i>La casa de los espíritus</i>, Isabel Allende • <i>Mariana Pineda</i>, Federico García Lorca
2n de batx.	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2023 i 2024) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2023 i 2024)
	23-24		
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • Sense lectures obligatòries 	<ul style="list-style-type: none"> • Sense lectures obligatòries

5.1.11. Institut de Celrà

L'Institut de Celrà és un institut públic a Celrà (Girona) que ofereix educació secundària i batxillerat, a més d'un cicle de grau mitjà en Tècniques de Dansa Urbana a alumnes dels municipis de Celrà, Bordils, Flaçà, Sant Joan de Mollet, Sant Martí Vell, Madremanya, Julià, Medinyà (Sant Julià de Ramis), Cervià de Ter i Sant Jordi Desvalls. L'institut compta amb sis línies a 1r i 4t d'ESO, cinc a 2n i 3r d'ESO, tres a 1r de batxillerat, dues a 2n de

batxillerat i una a 1r i 2n del cicle de grau mitjà on hi ha aproximadament 800 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

Els darrers cinc anys, les lectures obligatòries de les assignatures de Llengua castellana de 3r i 4t d'ESO i de 1r i 2n de batxillerat en aquest institut no han variat gaire. Pel que fa a les lectures de l'assignatura de Llengua catalana, no s'inclouen a les taules perquè no hi hem tingut accés. A les taules següents trobareu els títols i els autors de les lectures:

Taula 13. Lectures obligatòries de l'Institut de Celrà

	Curs	Llengua castellana
3r d'ESO	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>Historia de una escalera</i>, Antonio Buero Vallejo
	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>Maribel y la extraña familia</i>, Miguel Mihura
	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>La dama del alba</i>, Alejandro Casona
	23-24	
	24-25	
4t d'ESO	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maribel y la extraña familia</i>, Miguel Mihura • <i>Crónica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez
	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Maribel y la extraña familia</i>, Miguel Mihura • <i>Crónica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez • <i>Las bicicletas son para el verano</i>, Fernando Fernán Gómez
	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Historia de una escalera</i>, Antonio Buero Vallejo • <i>El sabueso de los Baskerville</i>, Arthur Conan Doyle
	23-24	
	24-25	
1r de batxillerat	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>Segunda antología de la poesía española</i>
	21-22	
	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rimas y leyendas</i>, Gustavo Adolfo Bécquer • <i>Bodas de sangre</i>, Federico García Lorca
	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bodas de sangre</i>, Federico García Lorca • <i>Artículos</i>, Mariano José de Larra
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Crónica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez

2n de batxillerat	20-21	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nada</i>, Carmen Laforet • <i>Luces de bohemia</i>, Ramón María del Valle-Inclán • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2021)
	21-22	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nada</i>, Carmen Laforet
	22-23	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La fundación</i>, Antonio Buero Vallejo • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2022 i 2023)
	23-24	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nada</i>, Carmen Laforet • <i>Artículos</i>, Mariano José de Larra • Lectures obligatòries de batxillerat (PAU 2024)
	24-25	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Primavera con una esquina rota</i>, Mario Benedetti

5.1.12. Institut Vall de Llémna

L'Institut Vall de Llémna és un institut públic a Sant Gregori (Girona) que ofereix educació secundària, a més d'un cicle de grau mitjà en Vídeo, DJ i So. L'institut compta amb tres línies a secundària i una a 1r i 2n del cicle de grau mitjà on hi ha aproximadament 300 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

El centre no va acceptar formalment participar de l'enquesta, sinó que hi va participar de forma puntual i individual. Per això, no hem tingut accés a les lectures obligatòries per als alumnes de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana del curs 2024-25.

5.1.13. Institut Escola Pere Lliscart

L'Institut Escola Pere Lliscart és un institut escola públic a l'Hospitalet de Llobregat (Baix Llobregat) que ofereix educació infantil, primària i secundària. L'institut compta amb dues línies d'13 a 4t d'ESO per donar cabuda tot l'alumnat, tot i que en un principi només era d'una sola línia. Hi ha aproximadament 600 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos, i a més és un dels centres de màxima complexitat dels barris de la zona nord de la ciutat.

El centre no va acceptar formalment participar de l'enquesta, sinó que hi va participar de forma puntual i individual. Per això, no hem tingut accés a les lectures obligatòries

per als alumnes de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana del curs 2024-25.

5.1.14. Col·legi Sagrat Cor-Diputació

El Col·legi Sagrat Cor-Diputació és una escola concertada al barri de la Dreta de l'Eixample, al districte de l'Eixample (Barcelona). Forma part de la xarxa d'escoles Fundació Educativa Sofia Barat, de les Religioses del Sagrat Cor, que engloba 15 escoles arreu del país i moltes altres escoles en més de 40 països. Ofereix educació infantil, primària, secundària i batxillerat, amb itineraris social, ciències de la salut, humanístic, biosanitari, científic, i tecnològic; a més de la possibilitat de cursar el Diploma Dual, que et permet obtenir el batxillerat català i l'americà simultàniament. L'escola compta amb una línia a infantil, dues a primària, tres a secundària i sis a batxillerat i acull més de 1.200 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos.

El centre no va acceptar formalment participar de l'enquesta, sinó que hi va participar de forma puntual i individual. Per això, no hem tingut accés a les lectures obligatòries per als alumnes de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana del curs 2024-25.

5.1.15. Institut Fray Ignacio Barrachina

L'Institut Fray Ignacio Barrachina és un institut públic a Ibi (Alacant) que ofereix educació secundària, formació professional bàsica en Serveis comercials, i batxillerat, a més de dos cicles formatius de grau mitjà en Activitats Comercials en anglès i en Atenció a Persones en Situació de Dependència i tres cicles formatius de grau superior en Transport i Logística en anglès, en Màrqueting i Publicitat en anglès, i en Integració Social. L'institut compta amb quatre línies a 1r, 3r i 4t d'ESO i tres línies a 2n d'ESO; un grup a primer i segon de formació professional bàsica; tres grups als dos cursos de batxillerat; i un grup als dos cursos de cadascun dels cicles formatius. El centre acull aproximadament 900 alumnes de procedències i nivells socioeconòmics ben diversos, i forma part de les comarques amb predomini lingüístic valencià.

El centre no va acceptar formalment participar de l'enquesta, sinó que hi va participar de forma puntual i individual. Per això, no hem tingut accés a les lectures obligatòries per als alumnes de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat en les assignatures de Llengua catalana i Llengua castellana del curs 2024-25.

5.1.16. Lectures prescriptives de les PAU

En aquest apartat es recullen les lectures obligatòries de batxillerat a Catalunya del curs 2020-21 fins al curs 2024-25 de les assignatures de Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura i de les assignatures de modalitat Literatura catalana, Literatura castellana i Literatura universal.

Així com hem demanat als centres les llistes de les lectures que fan llegir als seus alumnes per fer una radiografia més precisa dels resultats de l'enquesta, conèixer les lectures prescriptives de la selectivitat, també ens ajudarà a diferenciar entre lectures per estudis i lectures per entreteniment o oci.

Cal tenir present que el maig de 2024 el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya va confirmar que a partir del curs següent (PAU 2025) ja no hi hauria lectures obligatòries als exàmens de selectivitat de les assignatures de llengua i literatura catalana i castellana. Així, les PAU 2025 abandonaran els títols concrets i avaluaran l'educació literària, el pensament crític i la comprensió lectora amb preguntes sobre tòpics, gèneres i recursos literaris. Tot i això, la lectura continuarà sent obligatòria a batxillerat a criteri del professorat de cada centre. És per això, doncs, que hi ha molts centres que durant el curs 2024-25 no han proposat lectures obligatòries als seus alumnes o que, si ho han fet, ha estat amb una llista de títols més reduïda. A continuació trobareu els títols i autors de cada edició:

Taula 14. Lectures obligatòries de les PAU

Llengua Catalana i Literatura	
2021	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell • Antologia de poesia catalana. Nova tria • <i>Terra baixa</i>, Àngel Guimerà • <i>Mirall trencat</i>, Mercè Rodoreda • A criteri del departament de llengües
2022	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tirant lo Blanc</i>. Episodis amorosos, Joanot Martorell • Antologia de poesia catalana. Nova tria
2023	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Aigües encantades</i>, Joan Puig i Ferrater
2024	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La plaça del Diamant</i>, Mercè Rodoreda • A criteri del departament de llengües
2025	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha lectures obligatòries
Llengua Castellana i Literatura	
2021	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>Luces de bohemia</i>, Ramón María del Valle-Inclán • <i>Nada</i>, Carmen Laforet • Segunda antología de poesía española • A criteri del departament de llengües
2022	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lazarillo de Tormes</i> • <i>La fundación</i>, Buero Vallejo
2023	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nada</i>, Carmen Laforet
2024	<ul style="list-style-type: none"> • Segunda antología de poesía española • A criteri del departament de llengües
2025	<ul style="list-style-type: none"> • No hi ha lectures obligatòries
Literatura Catalana (modalitat)	
2021	<ul style="list-style-type: none"> • <i>L'alegria que passa</i>, Santiago Rusiñol • <i>Visions & Cants</i>, Joan Maragall • <i>El cor quiet</i>, Josep Carnet • <i>Laura a la ciutat dels sants</i>, Miquel Llor • <i>Narracions</i>, Salvador Espriu • <i>Feliçment, jo sóc una dona</i>, Maria Aurèlia Capmany
2022	<ul style="list-style-type: none"> • <i>L'alegria que passa</i>, Santiago Rusiñol • <i>Visions & Cants</i>, Joan Maragall
2023	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Laura a la ciutat dels sants</i>, Miquel Llor • <i>Antígona</i>, Salvador Espriu
2024	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Feliçment, jo sóc una dona</i>, Maria Aurèlia Capmany • <i>Bruixa de dol</i>, Maria-Mercè Marçal

2025	<ul style="list-style-type: none"> • <i>L'alegria que passa</i>, Santiago Rusiñol • <i>El poema de la rosa als llavis</i>, Joan Salvat-Papasseit • <i>Laura a la ciutat dels sants</i>, Miquel Llor • <i>Antígona</i>, Salvador Espriu • <i>Bruixa de dol</i>, Maria-Mercè Marçal • <i>El cafè de la granota</i>, Jesús Moncada
-------------	---

Literatura Castellana (modalitat)

2021	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia poética del Siglo de Oro (20 poemas) • <i>El Quijote</i>, Miguel de Cervantes Saavedra • <i>La vida es sueño</i>, Pedro Calderón de la Barca • <i>La Regenta</i>, Leopoldo Alas, <i>Clarín</i> • <i>Romancero gitano</i>, Federico García Lorca • <i>Luciérnagas</i>, Ana María Matute
2022	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia poética del Siglo de Oro (20 poemas) • <i>El Quijote</i>, Miguel de Cervantes Saavedra
2023	<ul style="list-style-type: none"> • <i>La vida es sueño</i>, Pedro Calderón de la Barca • <i>Tormento</i>, Benito Pérez Galdós
2024	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Romancero gitano</i>, Federico García Lorca • <i>Luciérnagas</i>, Ana María Matute
2025	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia poética del Siglo de Oro (20 poemas) • <i>El Quijote</i>, Miguel de Cervantes Saavedra • <i>La vida es sueño</i>, Pedro Calderón de la Barca • <i>Los pazos de Ulloa</i>, Emilia Pardo Bazán • <i>Luces de bohemia</i>, Ramón María del Valle-Inclán • <i>Luciérnagas</i>, Ana María Matute

Literatura Universal (modalitat)

2021	<ul style="list-style-type: none"> • Antologia de poesia universal
2022	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Antígona</i>, Sòfocles
2023	<ul style="list-style-type: none"> • <i>El romanç de Tristany i Isolda</i>, Joseph Bédier • <i>Otel·lo</i>, William Shakespeare
2024	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Cims borrascosos</i>, Emily Brontë • <i>La metamorfosi</i>, Franz Kafka
2025	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Antígona</i>, Sòfocles • <i>Otel·lo</i>, William Shakespeare • <i>La metamorfosi</i>, Kafka • <i>Crónica de una muerte anunciada</i>, Gabriel García Márquez

5.2. Anàlisi quantitativa

En els següents apartats estudiarem les dades recollides³⁰ per treure'n conclusions i fer una anàlisi de la realitat dels hàbits de lectura i les preferències dels adolescents. Els apartats responen als ítems que es demanava als participants a l'enquesta: participants i llengua dels participants (dades personals), dades de lectura i última lectura.

5.2.1. Participants

Els 1.070 adolescents enquestats són alumnes dels cursos de 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat. La distribució per edats mostra una presència més elevada d'alumnes de 14 i 15 anys, gairebé el 60 % del total, que corresponen als cursos de 3r i 4t d'ESO. Per altra banda, la participació decreix lleugerament en els nivells de batxillerat, especialment amb els alumnes de 18 anys (2,8 %).

Això s'explica, però, perquè molts dels centres que han participat a l'enquesta no ofereixen batxillerat o bé els grups on s'ha passat l'enquesta han estat els de secundària. La poca presència de participants de 18 anys s'entén perquè molts alumnes de 2n de batxillerat encara tenen 17 anys i són pocs els que ja han fet els 18, cosa que fa que els participants de 1r de batxillerat i els de 2n quedin barrejats en la franja de 17 anys (15 %).

Taula 15. Distribució per edat dels participants

14 anys	15 anys	16 anys	17 anys	18 anys
300	345	256	139*	30*

**Corresponen, majoritàriament, a l'alumnat de 2n de batxillerat i molts d'ells encara no han fet els 18 anys. És per això, doncs, que la majoria de respostes es concentren en la franja dels 17 anys.*

Pel que fa a la distribució per gènere, hi ha una majoria femenina, amb un 52,6 % de les respostes, tot i que és una diferència poc rellevant perquè la participació masculina és del 44,8 %. També s'ha recollit una mostra més minoritària, però tot i així representativa, d'alumnes que s'identifiquen com a no binaris (1,4 %) o que prefereixen no indicar el seu gènere (1,1 %).

³⁰ Podeu trobar les respostes completes de l'enquesta a l'annex 4.

Taula 16. Distribució per gènere dels participants

Masculí	Femení	No binari	Prefereixo no contestar
480	563	15	12

5.2.2. Llengua dels participants

La llengua materna i d'ús social dels participants mostra una distribució diversa i complexa. Un 19 % dels participants indiquen que tenen el català com a llengua materna i un 12,1 %, el castellà. Un 28,9 %, però, identifica tant el català com el castellà com a llengües maternes, el percentatge més elevat d'aquest apartat. Això demostra que els participants viuen en un context clarament bilingüe, en què més d'un terç dels adolescents consideren com a pròpies totes dues llengües i les fan servir indistintament. Per altra banda, un 10 % tenen altres llengües maternes, entre les quals destaquen l'àrab (1,9 %), l'anglès (1,5 %) i el xinès (1,4 %), a més d'altres llengües com el rus, l'italià, el bengalí, el tagàlog, l'urdú o el romanès.

Pel que fa a la llengua d'ús amb els amics, la distribució de la mostra és una mica més ajustada. El 43,7 % indiquen que parlen en català amb la majoria dels seus grups d'amics o entorn social, i el 43,4 % fa servir el castellà. Les xifres, gairebé empatades, evidencien que no hi ha una llengua que els joves associïn exclusivament a la socialització amb els amics i en entorns informals. En aquest cas, però, el nombre de participants que indiquen que fan servir totes dues llengües o que alternen entre una i altra en funció del grup d'amics es redueix considerablement respecte al punt anterior (5,6 %), i només un 1,6 % fa servir alguna altra llengua.

Quant a la llengua que els joves escullen, o escollirien, per escriure al seu diari personal, les dades no difereixen gaire dels percentatges de llengua d'ús social: el castellà (46,6 %) supera lleugerament el català (42,9 %), i només un percentatge molt petit fa servir altres llengües o en combina diverses.

És interessant, doncs, el contrast que veiem entre la llengua d'origen o familiar (llengua materna) i la llengua d'ús social o d'expressió personal. Amb aquestes dades podem

observar que, fins i tot amb un alt percentatge de participants que consideren tant el català com el castellà les seves llengües maternes, el català hi té una forta presència, més i tot que el castellà. En els àmbits de socialització i d'expressió més personal, però, i especialment en el cas del diari personal, el castellà guanya protagonisme.

Taula 17. Resum de la distribució de l'ús de les llengües dels participants

	Llengua materna	Llengua amb els grups d'amics	Llengua diari personal
Català	253	483	466
Castellà	161	480	507
Català i castellà	384	62	18
Altres llengües	145	18	77
*	1.327	1.105	1.086

*Alguns participants van marcar més d'una llengua en cadascuna de les preguntes de l'apartat, fins i tot tres o quatre, i, per això, el total de respostes és diferent, tot i que el total de participants és de 1.070 persones.

5.2.3. Dades de lectura

Pel que fa als hàbits de lectura dels participants, 699 afirmen llegir llibres (65,3 %), mentre que 371 no ho fan (34,7 %). Entenem, doncs, que la lectura és una pràctica habitual per a una majoria significativa de la mostra. Tot i això, la freqüència de lectura és més aviat irregular.

Entre els lectors, un 27,7 % llegeix cada dia o gairebé cada dia, un 29,5 % ho fa almenys un cop al mes i un 14,5 % un cop al trimestre. Per contra, però, un 28,3 % dels joves afirma llegir gairebé mai o mai.

Taula 18. Distribució dels participants per hàbits de lectura

Llegeix	No llegeix
699	371
Cada dia o gairebé cada dia	296
Com a mínim un cop al mes	316
Com a mínim un cop cada tres mesos	155
Gairebé mai	232
Mai	71

Així, la distribució dels participants evidencia que la lectura és present en el dia a dia dels joves però que, aquesta dinàmica, es converteix en una rutina estable i diària només en el cas de prop d'un terç dels joves (27,6 %). Més d'un terç (44 %) llegeix ocasionalment i un altre terç (28,3 %) es declara poc lector o no lector. Si, en canvi, consideréssim lectors habituals tots aquells que llegeixen com a mínim un cop al trimestre —com fan les enquestes d'hàbits de lectura de la Generalitat i del Govern que hem analitzat més amunt—, el percentatge de lectors habituals augmentaria fins a un 71,6 %. En aquest cas, però, i per ser una mica més ambiciosos amb allò que definim com a freqüència de lectura habitual, només considerarem els participants que llegeixen més d'un cop al mes com a lectors habituals.

Pel que fa als motius per llegir, el 47,9 % dels lectors habituals —recordem que considerem lectors habituals aquells que llegeixen com a mínim un cop al mes, el 57 % dels enquestats (612 participants)— ho fa per entreteniment i el 39,6 % restant, per estudis. Això ens demostra que gairebé la meitat dels estudiants relacionen la lectura amb el lleure i, alhora, que l'escola té un pes destacat en la pràctica lectora i en la seva promoció. A més, l'alt percentatge de joves que llegeixen per oci i entreteniment revela un interès destacable per la lectura que va més enllà de l'obligació escolar. Malgrat tot, però, aquest interès no arriba a la meitat de la mostra.

Els qui no llegeixen (458 participants), per altra banda, argumenten principalment que prefereixen fer altres activitats (52,4 %), que no els interessa la lectura (28,6 %) i que no tenen temps per llegir (15,7 %). Així, alguns dels factors que dificulten la lectura estan relacionats amb les alternatives d'entreteniment i oci, més que amb obstacles acadèmics, per exemple.

Taula 19. Distribució dels participants per motiu de lectura

Per quin motiu llegeixes?		Per quin motiu no llegeixes?	
Per entreteniment	335	No tinc temps	72
Per estudis	277	Prefereixo fer altres coses	240
		No m'agrada llegir	131
		Altres motius	16
	612		458

Si ens fixem en l'elecció lingüística en la lectura, podem veure una clara tendència cap al castellà: un 52,4 % dels adolescents llegeix habitualment en castellà, i només un 29,4 % ho fa en català. Quan poden triar la llengua, la distància entre les dues llengües encara s'accentua més: el 59,4 % dels participants prefereixen llegir en castellà i un 28,9 %, en català. Com quan se'ls pregunta per la llengua materna o la d'ús social, un percentatge dels joves remarca que llegeixen en tots dos idiomes tant habitualment com si poden triar (5,2 % i 1,8 %, respectivament). Això es pot atribuir a una manca d'oferta visible, de disponibilitat immediata o d'interès per les obres en català del mercat editorial juvenil.

Per altra banda, un 7,6 % dels participants llegeixen en altres llengües habitualment, especialment en anglès (69 respostes) i en xinès (8 respostes); i un 8 % prefereix llegir en llengües com l'anglès, el xinès o el rus si en té l'opció.

Cal remarcar, però, que tot i aquestes dades, el percentatge d'adolescents que escull llegir en català per decisió pròpia és significatiu, i això demostra que hi ha un públic potencial i fidel a l'oferta en català si es promou bé. Aquells joves que opten pel castellà, ho fan per motius similars als que trien el català, per preferència personal, però també perquè el mercat és més ric i divers i els llibres es troben pràcticament a tot arreu.

Taula 20. Distribució dels participants per idioma de lectura

	Idioma habitual	Preferència d'idioma
Català	340	317
Castellà	605	652
Català i castellà	60	20
Altres llengües	88	87
*	1.153	1.096

**Alguns participants van marcar més d'una llengua, fins i tot tres o quatre, i, per això, el total de respostes és diferent en cadascuna de les preguntes, tot i que el total de participants és de 1.070 persones.*

Com hem anat veient al llarg de l'apartat, hi ha un contrast evident entre coneixement i ús del català i la preferència per llegir en castellà. Aquest contrast reflecteix un desajustament entre la llengua materna o familiar i la llengua de consum cultural. Tot i així, cal que ens plantegem per què molts joves escullen el castellà per comoditat,

preferència o disponibilitat i si, potser, la lectura en català i el mercat juvenil en català es podrien beneficiar de més visibilitat i promoció.

5.2.4. Última lectura

En l'últim apartat de l'enquesta, es va demanar als participants que indiquessin quin havia estat l'últim llibre llegit, l'autor i en quin idioma l'havien llegit. També es preguntava si era una lectura obligatòria de l'institut o si l'havien escollit per iniciativa pròpia. Amb aquesta informació, tindrem una visió valuosa sobre la relació dels joves amb la lectura, especialment pel que fa a la llibertat de tria i a la llengua de consum cultural.

En relació amb l'últim llibre que van llegir els participants, les dades mostren que un 33 % van llegir una lectura obligatòria del centre escolar, mentre que el 62 % van escollir el llibre per gust o iniciativa pròpia. El percentatge de joves que van llegir llibres per decisió pròpia és, doncs, significatiu i s'alinea amb les dades dels participants que afirmen que llegeixen llibres (65,3 %).

Taula 21. Distribució dels participants per motivació de l'última lectura

Lectura obligatòria	Decisió pròpia	No recorda / Altres
355	664	51

Per altra banda, i com en els casos anteriors, el castellà manté el protagonisme i torna a ocupar la meitat de les respostes (50,2 %), mentre que el català només és un terç de les respostes (33,1 %). Un 8,7 % ha llegit l'últim llibre en una altra llengua, principalment en anglès (70 respostes) i en francès o xinès.

Taula 22. Distribució dels participants per idioma de l'última lectura

Català	Castellà	Altres
400	538	94

El català és més freqüent en les lectures escolars, mentre que el castellà predomina en les lectures voluntàries. Aquesta dada suggereix que la lectura en català la promou principalment l'àmbit educatiu i que, fora d'aquest entorn, el pes del castellà en la lectura dels adolescents és molt important.

La majoria dels estudiants que van llegir en castellà l'últim llibre ho van fer perquè prefereixen llegir en castellà (24 %), els és més fàcil (14,3 %) o volien llegir-lo en aquesta llengua (11,5 %). També és important destacar que un percentatge significatiu indica que el llibre no està editat en català (12,9 %) o que no el van poder trobar (8 %), cosa que demostra que a vegades falta promoció o visibilitat dels llibres, i que no hi ha la mateixa producció de títols en català, que en castellà. Finalment, també hem de tenir present que el 13 % alterna la llengua de lectura en funció del llibre, bé perquè no té preferència d'idioma, perquè li agrada llegir en totes dues llengües o perquè vol llegir un llibre en una o altra llengua. El 14,8 %, per altra banda, no va escollir el llibre. En aquest cas, la majoria corresponen a lectures obligatòries de les assignatures de l'institut i, per tant, no podien triar-ne la llengua de lectura.

Els estudiants que van llegir en català l'últim llibre indiquen, principalment, que no van escollir ells el llibre (48 %) i, per tant, tampoc la llengua de lectura —com en el cas del castellà, aquest percentatge correspon majoritàriament a llibres de lectura de l'institut. Entre la resta dels participants, destaquen la preferència (14 %), la facilitat (11,3 %) i la voluntat (9,1 %) de llegir en català com a decisions principals per la tria. Un 12,8 %, una xifra pràcticament idèntica de la dels participants que van llegir en castellà, també expressa que alterna la llengua de lectura.

Taula 23. Distribució dels participants per motiu de la tria de llengua de lectura

Per què el vas llegir en català?		Per què no el vas llegir en català?	
No està editat en castellà	13	No està editat en català	122
No el vaig trobar en castellà	11	No el vaig trobar en català	76
M'és més fàcil llegir en català	68	M'és més fàcil llegir en castellà	135
Volia llegir-lo en català	55	Volia llegir-lo en castellà	109
Prefereixo llegir en català	84	Prefereixo llegir en castellà	227
No entenc el castellà	3	No entenc el català	10
No tinc preferència d'idioma / Alterno segons el llibre	77	No tinc preferència d'idioma / Alterno segons el llibre	123
No el vaig escollir jo	288	No el vaig escollir jo	140
*	599	*	942

*Alguns participants van marcar més d'una llengua en cadascuna de les preguntes de l'apartat, fins i tot tres o quatre, i, per això, el total de respostes és diferent, tot i que el total de participants és de 1.070 persones.

Aquestes dades demostren que hi ha un buit al mercat editorial que no permet donar resposta a les inquietuds i necessitats del 30,7 % dels joves que volen llegir en català. A més, les xifres indiquen que hi ha una consciència creixent entre els joves d'una manca d'oferta en català, en comparació amb l'oferta en castellà, com podem observar amb els joves que expressen que no van llegir l'últim llibre en català perquè no està editat en català (12,9 %) o que no el van poder trobar (8 %).

Per altra banda, també podem observar que les xifres, amb una presència evident del castellà, mostren que la llengua que els joves associen a la lectura és el castellà i que, molts d'ells, la prefereixen per davant del català (35,6 %, respecte al 23,2 % que prefereix llegir en català).

Quant al canal d'adquisició de l'última lectura, les respostes segueixen la dinàmica dels informes que hem analitzat més amunt, les llibreries físiques són el canal principal. Un 36,1 % dels enquestats van comprar l'últim llibre que han llegit en una llibreria tradicional, mentre que un percentatge significatiu el va comprar en línia (22,7 %) o el va aconseguir d'algun amic o familiar (19,8 %). També és rellevant el 9,5 % que el va agafar en préstec a la biblioteca perquè això podria condicionar la llengua de lectura del llibre en funció de la disponibilitat d'exemplars. El mateix passaria en el cas de les lectures obligatòries i els centres educatius que, a més, especifiquen la llengua de lectura.

Taula 24. Distribució dels participants per canal d'adquisició de l'última lectura

El vaig agafar en préstec a la biblioteca	102
El vaig comprar en una llibreria física	387
El vaig comprar en línia	243
El vaig descarregar d'internet	31
Era a casa	95
Me'l van deixar / És d'un amic o familiar	212

Els títols més repetits a l'enquesta, en les lectures obligatòries escolars són majoritàriament clàssics de la literatura catalana i castellana; mentre que, si ens fixem en els llibres llegits per iniciativa pròpia, hi trobem sobretot gèneres de fantasia, novel·la romàntica i realisme juvenil. Els títols més llegits per tria personal són els següents:

Taula 25. Llibres més llegits i distribució per llengua de lectura

	Català	Castellà	Anglès	Total
<i>Ales de sang</i> , Rebecca Yarros (col·l.)	3	10	0	13
<i>Los chicos de Tommen</i> , Chloe Walsh (col·l.)	0	13	0	13
<i>Culpables</i> , Mercedes Ron (col·l.)	0	12	0	12
<i>Invisible</i> , Eloy Moreno	5	7	0	12
<i>Abans de desembre</i> , Joana Marcús	2	7	0	9
<i>Els jocs de la fam</i> , Suzanne Collins (col·l.)	3	3	2	8
<i>Harry Potter</i> , J.K. Rowling (col·l.)	0	8	0	8
<i>Asesinato para principiantes</i> , Holly Jackson	0	7	0	7
<i>Atomic Habits</i> , James Clear	1	5	1	7
<i>Bad Ash</i> , Alina Not (col·l.)	0	7	0	7
<i>El petit príncep</i> , Antoine de Saint-Exupéry	1	6	0	7
<i>L'assistenta</i> , Freida McFadden	0	7	0	7
<i>Veritat</i> , Care Santos	4	3	0	7

A continuació podeu trobar els llibres distribuïts segons la llengua original de cadascun dels títols, a més de si estan, o no, traduïts al català i al castellà, si la llengua original no és cap d'aquestes:

Taula 26. Llengua original dels llibres més llegits i disponibilitat en català i castellà

	Original	Català	Castellà
<i>Abans de desembre</i> , Joana Marcús	Castellà	Sí	
“Bad Ash”, Alina Not (col·l.)	Castellà	No	
“Culpables”, Mercedes Ron (col·l.)	Castellà	No	
<i>Invisible</i> , Eloy Moreno	Castellà	Sí	
<i>Veritat</i> , Care Santos	Castellà	Sí	
“Ales de sang”, Rebecca Yarros (col·l.)	Anglès	Sí	Sí
<i>Asesinato para principiantes</i> , Holly Jackson	Anglès	No	Sí
<i>Atomic Habits</i> , James Clear	Anglès	Sí	Sí
“Els jocs de la fam”, Suzanne Collins (col·l.)	Anglès	Sí	Sí
<i>El petit príncep</i> , Antoine de Saint-Exupéry	Francès	Sí	Sí
“Harry Potter”, J.K. Rowling (col·l.)	Anglès	Sí	Sí
<i>L'assistenta</i> , Freida McFadden	Anglès	Sí	Sí
“Los chicos de Tommen”, Chloe Walsh (col·l.)	Anglès	No	Sí

D'entre els 13 llibres més repetits pels enquestats, n'hi ha 4 que no estan disponibles en català i no n'hi ha cap que sigui originalment en català. És significatiu que d'aquesta mostra, un 30 % dels llibres no estiguin disponibles en català, el 40 % dels llibres que són en castellà i el 25 % dels que són en altres llengües. Resumim les dates de publicació originals i les de les traduccions de la mostra de llibres a continuació:

Taula 27. Data de publicació dels llibres més llegits i de les seves traduccions

		Original	Català	Castellà
Del castellà	<i>Abans de desembre</i> , Joana Marcús	2021	2022	
	<i>“Bad Ash”</i> , Alina Not (col·l.)	2021	No	
	<i>“Culpables”</i> , Mercedes Ron (col·l.)	2017	No	
	<i>Invisible</i> , Eloy Moreno	2018	2020	
	<i>Veritat</i> , Care Santos	2018 (feb.)	2018 (mai.)	
D'altres llengües	<i>“Ales de sang”</i> , Rebecca Yarros (col·l.)	2023 (abr.)	2023 (des.)	2023 (nov.)
	<i>Asesinato para principiantes</i> , Holly Jackson	2019	No	2020
	<i>Atomic Habits</i> , James Clear	2018	2022	2020
	<i>“Els Jocs de la Fam”</i> , Suzanne Collins (col·l.)	2008	2009	2009
	<i>El petit príncep</i> , Antoine de Saint-Exupéry	1943	1977	1951
	<i>“Harry Potter”</i> , J.K. Rowling (col·l.)	1997	1999	1999
	<i>L'assistent</i> , Freida McFadden	2022	2025	2023
	<i>“Los chicos de Tommen”</i> , Chloe Walsh (col·l.)	2018	No	2024

Amb aquesta anàlisi podem observar que la majoria dels llibres més llegits estan traduïts al català, tot i que els participants els hagin llegit principalment en castellà. També podem observar que hi ha un cert desfasament entre la traducció al castellà i la traducció al català. Aquest desfasament a vegades és d'entre un mes i mig any, com en el cas d'*Ales de sang*, de Rebecca Yarros, o de *Veritat*, de Care Santos; però a vegades és de 2 o més anys, com amb *Atomic Habits*, de James Clear, o *L'assistent*, de Freida McFadden.

Per altra banda, posem atenció en els llibres que no tenen traducció al català i els motius que ho poden explicar:

- La col·lecció *“Bad Ash”*, d'Alina Not, no està traduïda al català i tampoc ho estan cap dels altres llibres de l'escriptora. Tot i que a Espanya s'han publicat els 10

llibres d'aquesta autora en castellà, la llengua original, de moment no se n'ha traduït cap. Potser en un futur es traduirà algun dels llibres publicats recentment.

- La col·lecció “Culpables”, de Mercedes Ron, no està traduïda al català, però d'aquesta autora hi ha 2 llibres, *10.000 milles per trobar-te* (2023) i *30 sunsets per enamorar-te* (2023), que sí que estan traduïts i que són més recents. Per tant, podria ser que en el moment en què es va publicar la col·lecció “Culpables” encara no fos tan coneguda l'autora i que per això no es traduís.
- *Asesinato para principiantes*, de Holly Jackson, es va publicar en castellà el 2024, junt amb l'altre llibre de l'autora, *Venganza para víctimas*. De moment no s'han traduït al català, però són relativament recents i és una escriptora jove i amb poc recorregut fins al moment. Per tant, més endavant es podria traduir al català.
- La col·lecció “Los chicos de Tommen”, de Chloe Walsh, es va publicar el 2018 en anglès i es va traduir al castellà el 2024. No està traduïda al català, però aquesta escriptora de moment només ha publicat una col·lecció, aquesta, i tot just s'ha publicat en castellà. Sabent que sovint la traducció al català es publica després de la traducció al castellà, encara podria ser que es traduís.

Veiem, doncs, que les obres es publiquen sempre abans en la versió castellana que no pas en la catalana —tant en títols en castellà com en títols en altres llengües—, un desfasament que dificulta que la lectura en català d'aquests llibres augmenti. Quan això passa, una part del públic potencial en català desapareix perquè quan surti la versió catalana, ja l'hauran llegit en castellà. A més, tothom n'haurà parlat en castellà, haurà creat un imaginari dels personatges en castellà i s'hi identificarà amb aquesta llengua, cosa que fa molt complicat que vulguin llegir aquest llibre o continuar la col·lecció en català. A més, les biblioteques potser tindran més exemplars en la llengua en què s'hagi publicat primer —el castellà—, o simplement no l'arribaran a tenir en català. Aquest problema estructural i generalitzat afecta de manera directa la tria de la llengua de lectura dels adolescents perquè, quan els llibres en català arriben més tard o són difícils de trobar, la tria de llengua deixa de ser real.

5.3. Anàlisi qualitativa

Els resultats de l'enquesta posen de manifest una realitat molt complexa: el català és una llengua present en l'entorn social i escolar dels adolescents, però no és la llengua preferida de lectura. Aquesta situació es pot interpretar com un reflex de la desigualtat entre l'oferta editorial en català i en castellà, així com del pes dels referents de cultura globals —llibres, sèries, pel·lícules, xarxes socials...—, sovint en castellà o en anglès, en la construcció de les preferències dels joves.

Els adolescents que alternen entre llengües o que trien el català mostren una actitud positiva cap a la llengua, però calen estratègies perquè aquesta tria es consolidi. La traducció d'obres juvenils d'èxit al català pot ser una eina clau per revertir la tendència creixent del castellà com a llengua de lectura i afavorir la lectura voluntària en català. A més, la lectura pot actuar com a catalitzador en la normalització de l'ús de la llengua entre els joves en un moment en què el baix percentatge de lectura en català no sembla que impliqui manca d'interès, sinó falta d'opcions rellevants, atractives i accessibles.

Com hem vist amb les últimes lectures, és en aquestes lectures que escullen els joves per iniciativa pròpia que manifesten més clarament les seves preferències lingüístiques i interessos. Mentre que en les lectures escolars el català guanya presència gràcies al foment del català des dels centres; quan la tria és voluntària, la tendència a llegir en castellà s'intensifica, cosa que confirma que, per als joves, l'ús del català en la lectura està estretament vinculat a l'escola i que cal reforçar-ne el potencial en el lleure.

A més, el fet que títols molt populars —*L'assistenta*, de Freida McFadden, o *Invisible*, d'Eloy Moreno— siguin llegits sobretot en castellà indica que el català pot quedar relegat per una qüestió de disponibilitat i visibilitat. Com hem vist, molts dels títols que els joves llegeixen per plaer són originals en altres llengües, principalment l'anglès. La manca de traduccions al català d'aquests títols, o el fet que habitualment la versió en castellà està disponible més ràpidament, fa que els joves optin per llegir-los en castellà o en anglès.

Aquest desfasament, junt amb una major visibilitat i distribució de la versió en castellà, provoca que la presència del català quedi diluïda tant en el mercat com en les lectures

dels adolescents. És aquí, doncs, on la traducció literària pot ser una eina clau per revertir la situació, apropant títols juvenils de gran èxit als joves amb agilitat i una bona promoció, i convertint-se en un agent de revitalització lingüística. Si es potencia una traducció àgil al català, o paral·lela a la versió en castellà, els resultats de l'enquesta suggereixen que el percentatge de lectura en català podria augmentar significativament.

És important, doncs, que es fomenti la traducció al català dels títols populars entre els joves, a més de donar suport a les editorials que publiquen en català i d'implementar polítiques públiques que promoguin la traducció i la distribució de llibres en català. Així, contribuiríem a normalitzar i potenciar l'ús del català en la lectura dels adolescents per demostrar que el català també té cabuda en l'àmbit cultural i en el lleure i que no és tan sols llengua d'ensenyament.

6. Conclusions

Aquest treball partia de la inquietud personal per la disponibilitat i l'ús del català en la literatura juvenil, en un context sociolingüístic marcat per la diglòssia i una baixada de l'ús social de la llengua. La recerca es basava en la hipòtesi que la traducció pot ser una eina estratègica per a la normalització lingüística en contextos de minorització i buscava descobrir si l'oferta editorial juvenil actual en català responia als interessos i necessitats dels adolescents.

En un primer moment, volíem analitzar l'oferta original i traduïda de les principals editorials catalanes per fer un estudi quantitatiu, examinant els catàlegs d'aquestes editorials i l'oferta disponible tant en línia com en llibreries físiques en català i en castellà. A més, volíem analitzar els llibres més venuts a Europa o a l'Estat espanyol amb l'objectiu de veure les llengües a què s'han traduït les obres i en quines dates es van traduir per veure si hi ha diferències temporals entre el castellà i el català. Per desgràcia, això no ha estat possible perquè moltes d'aquestes dades han estat impossibles de trobar. Per això, hem modificat part de l'estratègia d'anàlisi de mercat per estudiar altres dades a les quals sí que hem tingut accés, com els informes de la Federació de Gremis Editors d'Espanya o la informació facilitada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Per altra banda, hem analitzat el desfasament entre les publicacions de les traduccions en castellà i les traduccions en català a partir de la mostra de l'enquesta que hem realitzat. Tanmateix, seria interessant aprofundir-hi en recerques futures perquè penso que, com hem pogut veure amb una molt petita mostra, podria oferir una visió molt més àmplia i aclaridora del desfasament en traduccions entre el català i el castellà que hem pogut constatar i els motius que el poden explicar.

Tot i aquests entrebancs, aquest treball ha permès entendre que la traducció pot tenir un paper central dins del sistema literari i que, d'aquesta manera, contribueix a enriquir i modernitzar la llengua d'arribada, com planteja la teoria dels polisistemes d'Even-Zohar. En el cas de la literatura juvenil, això vol dir oferir als joves accés a gèneres i referents globals en la seva pròpia llengua. Tanmateix, com hem pogut extreure de la resta dels estudis consultats, una llengua no pot dependre exclusivament de les traduccions

perquè s'arrisca a perdre la veu pròpia per assimilació. Per tant, cal combinar la traducció amb una producció pròpia sòlida i un sistema cultural actiu. Per facilitar-ho, és imprescindible que hi hagi una aposta clara per part d'editorials i de les institucions públiques.

Els estudis consultats també mostren que la traducció pot expandir l'ús social d'una llengua, i permet consolidar el català no només com a llengua d'estudis, sinó com a llengua de cultura i de lleure, especialment en un context on, com hem vist en els resultats de l'enquesta, el castellà és clarament majoritari.

L'anàlisi del sector editorial posa de manifest que, tot i la vitalitat del teixit editorial català i el volum considerable de títols juvenils disponibles en català (el 12% dels títols publicats a Espanya), la seva visibilitat i disponibilitat continuen sent limitades respecte a l'oferta en castellà. Aquest desequilibri es veu reflectit en els hàbits de lectura dels adolescents, tal com podem observar en els resultats dels informes de la Generalitat de Catalunya i de la Federació de Gremis Editors d'Espanya (FGEE): hi ha un alt nivell lector, però la majoria de joves opta pel castellà com a llengua habitual de lectura, per preferència, perquè s'hi senten més còmodes o per manca d'oferta accessible. És clau, doncs, millorar la presència del llibre en català a llibreries, biblioteques i entorns digitals per contrarestar el predomini de l'oferta en castellà.

Els resultats de l'enquesta pròpia, amb més d'un miler de respostes, reforcen aquestes conclusions. Els joves mostren interès per la lectura i pel català, però un 59,4 % tria llegir en castellà, enfront del 28,9 % que prefereix llegir en català. Cal que ens plantegem per què molts joves escullen el castellà per comoditat, preferència o disponibilitat i que la lectura i el mercat juvenil en català es podrien beneficiar de més visibilitat i promoció. A més, en general el català queda restringit a les lectures escolars i hi ha adolescents que no tenen interès a llegir en català, però també s'ha de tenir present que molts dels llibres esmentats pels participants no estan disponibles en català a les llibreries o no estan traduïts —o ha trigat molt a estar disponible respecte a la versió castellana— i això també en condiona la llengua de lectura.

I és que, tot i que moltes editorials catalanes aposten per traduccions d'èxits internacionals en català, encara hi ha casos on la traducció al català arriba més tard que l'edició en castellà i aquest desfasament crea un desequilibri que pot reforçar el desplaçament cap al castellà en els hàbits de lectura. Quan es publica un nou llibre de l'autor d'èxit del moment i tothom en parla, no trobar-lo en la teua llengua —bé perquè no hi és, a la llibreria o a la biblioteca, o perquè no està editat— probablement farà que et plantegis llegir-lo en castellà o en anglès, fins i tot si voldries llegir-lo en català. En aquest context, és fonamental promoure campanyes de sensibilització adreçades als joves que presentin el català com a llengua vàlida per a la cultura i el lleure, a més de per als estudis. Per altra banda, però, cal un suport institucional ferm a la traducció i a la creació perquè l'oferta en català sigui accessible, visible i atractiva i pugui competir en igualtat de condicions amb les edicions en castellà.

En definitiva, el treball evidencia que la traducció pot jugar un paper clau en la normalització lingüística si es combina amb una política cultural coherent, un suport institucional ferm i una aposta clara per fer del català una llengua atractiva també en l'àmbit del lleure juvenil. Les editorials, els centres educatius i les institucions han de treballar de manera coordinada per construir un ecosistema lector en català que doni resposta als interessos dels joves i reforci el seu vincle amb la llengua.

Finalment, com a línies de recerca futura, seria interessant estudiar com incideix la prescripció lectora en la tria de llengua dels joves, així com avaluar l'impacte de les xarxes socials i els prescriptors digitals en la promoció de llibres en català. També caldria analitzar els criteris de traducció i comercialització utilitzats per les editorials a l'hora de decidir si un títol internacional s'ofereix o no en català. Com a propostes de millora, es recomana impulsar polítiques públiques que incentivin que la traducció al català precedeixi la traducció al castellà perquè, així, els lectors més impacients compraran el llibre en català, si són competents, i l'editorial podrà optimitzar-ne el tiratge. Si això no fos possible, caldria que com a mínim garantissin l'arribada simultània de les traduccions a totes dues llengües, a més d'ampliar les accions de promoció i difusió del llibre en català dins i fora dels centres educatius. Oferir les obres traduïdes en català abans o en

paral·lel a l'edició en castellà no garantirà per si sol un canvi d'hàbits, però sí que és una condició necessària per fer possible aquest canvi i per donar al català l'oportunitat de ser, també, la llengua de la lectura quotidiana dels joves.

7. Bibliografia consultada

3Cat (2024, febrer 24). 40 anys de la Declaració de Mequinensa: la Franja alerta del retrocés del català. 324, *3Cat*. <https://www.3cat.cat/324/40-anys-de-la-declaracio-de-mequinensa-la-franja-alerta-del-retroces-del-catala/noticia/3278445/>

Alexandre Solano (2024, gener 31). Quaranta anys de la Declaració de Mequinensa: avenços minsos del català i noves amenaces. *Vilaweb*.
<https://www.vilaweb.cat/noticies/franja-quaranta-anys-declaracio-mequinensa-catala/>

Alguerès (s.d.). Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de
<https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/algueres>

Alonso, Ana Luna (2006). La traducción de las culturas minorizadas. El caso del gallego. *EIZIE*. <https://eizie.eus/es/publicaciones/senez/20061220/luna>.

APLEC (n.d.). *Associació per a l'ensenyament del català*. <https://aplec.cat/>

Associació d'Editors en Llengua Catalana (n.d.). *Associació d'Editors en Llengua Catalana*. <https://www.editors.cat>

Betevé (2023, desembre 4). La venda de llibres en català de ficció, no-ficció, infantil i juvenil creix un 12 % a Catalunya. *Betevé* <https://beteve.cat/cultura/venda-llibres-catala-creix-12-2023/>

CIEMEN (2024, setembre). El Consell d'Europa confirma que la sentència del TSJC que imposa el 25 % de castellà a l'escola catalana és incompatible amb els convenis internacionals. *CIEMEN: Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i Nacionals*. <https://www.ciemem.cat/2024/09/24/el-consell-deuropa-confirma-que-la-sentencia-que-imposa-el-25-de-castella-a-lescola-catalana-es-incompatible-amb-els-convenis-internacionals/>

Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (n.d.). *Ibbycat*. <https://www.ibbycat.cat/>

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (2023). *Baròmetre d'usos personals, professionals i públics del valencià*. València: Generalitat Valenciana. https://ceice.gva.es/documentos/161863132/354107748/indicadors_web.pdf/5b9354e6-0332-9b00-3231-bb56a1b05f63?t=1680522134343

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport (2023). *Baròmetre d'usos personals, professionals i públics del valencià*. València: Generalitat Valenciana. https://ceice.gva.es/documentos/161863132/354107748/indicadors_web.pdf/5b9354e6-0332-9b00-3231-bb56a1b05f63?t=1680522134343

Cronin, Michael (1995). Altered States: Translation and Minority Languages. *TTR*, 8(1), 85-103. <https://doi.org/10.7202/037198ar>

David Guzman (2024, desembre 18). Retrat del lector adolescent. *El País*. <https://elpais.com/quadern/literatura/2024-12-18/retrat-del-lector-adolescent.html>

David Meseguer (2025, febrer 22). Què implica la consulta sobre la llengua vehicular d'escolarització del País Valencià. 324, 3Cat. <https://www.3cat.cat/324/consulta-sobre-la-llengua-vehicular-als-centres-educatius-del-pais-valencia-que-implica/noticia/3337234/>

Decret 9/2017, de 27 de gener, del Consell, pel qual s'estableix el model lingüístic educatiu valencià. DOGV, 7973. <https://dogv.gva.es/va/eli/es-vc/d/2017/01/27/9/dof/vci/html>

Departament de Cultura (2019). *Els usos lingüístics als territoris de llengua catalana*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. <https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxiu/27-btpl-usos-linguistics-territoris.pdf>

Departament de Cultura (2023). *Vendes al mercat interior de la producció editorial en català 2023-1997*.

Departament de Cultura (2024). *Estadístiques culturals de Catalunya 2024*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. <https://drac.cultura.gencat.cat//handle/20.500.12368/33000#page=174>

Departament de Cultura (n.d.). *Lletres compartides*. Generalitat de Catalunya. <https://cultura.gencat.cat/ca/ilc/que-fem/programes/lletres-compartides/index.html>

Departament de Política Lingüística (2022, juny 22). Tots els alumnes de la Catalunya del Nord podran aprendre català. *Generalitat de Catalunya*.

<https://llengua.gencat.cat/ca/detalls/noticia/Tots-els-alumnes-de-la-Catalunya-del-Nord-podran-aprendre-catala>

Departament de Política Lingüística (n.d.). *El català*. Generalitat de Catalunya.

<https://llengua.gencat.cat/ca/el-catala/index.html>

Departament de Política Lingüística (n.d.). *Preguntes més freqüents: Situació del català. Quants parlants té el català dins i fora de Catalunya?*. Generalitat de

Catalunya. https://llengua.gencat.cat/ca/05_atencio_ciudadania/pmf-preguntes-mes-frequents/?category=pmf-catala#faq-12-0002-Com-hem-arribat-a-la-realitat-lingueistica-de-la-Catalunya-davui

Díaz Fouces, Oscar (2005). Translation policy for minority languages in the European Union: Globalisation and resistance. Dins Branchadell, Albert i West, Lovell Margaret (eds.) *Less Translated Languages*, pp. 95-104. John Benjamins.

Even-Zohar, Itamar (1999). La posición de la literatura traducida en el polisistema literario. Montserrat Iglesias Santos (trad.). Dins Iglesias Santos, Montserrat (ed.) *Teoría de los Polisistemas*, pp. 223-231. Editorial Arco.

Federació de Gremis Editors a Espanya (2024). *Comercio interior del libro en España - 2023*. <https://federacioneditores.org/wp-content/uploads/2025/02/Comercio-Interior-2023.pdf>

Federació de Gremis Editors a Espanya (2025). *Hábitos de lectura y compra de libros en España - 2024*. <https://www.gremieditors.cat/wp-content/uploads/2025/01/Habitos-de-lectura-y-compra-de-libros-2024-Detallado.pdf>

Federació de Gremis Editors a Espanya (n.d.). *Federación de Gremios de Editores de España*. <https://www.federacioneditores.org/documentos.php>

Fishman, Joshua Aaron (1991). *Reversing Language Shift: Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages*. Clevedon, Philadelphia, Adelaide: Multilingual Matters.

Franja de Ponent (s.d.). Dins *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/franja-de-ponent>

García González, Marta (2005). Translation of minority languages in bilingual and multilingual communities. Dins Branchadell, Albert i West, Lovell Margaret (eds.) *Less Translated Languages*, pp. 105-123. John Benjamins.

García Porres, Yannick (2002). El paper de la traducció en el procés de normalització de la llengua catalana. Dins Díaz Fouces, Oscar i Costa, Joan (eds.) *Traducció i dinàmica sociolingüística*. Llibres de l'Índex, 2002.

Garrido, Xoán Manuel i Luna, Ana (2000). El traductor: un agente de normalización lingüística en las lenguas minorizadas. Dins Encuentros Complutenses en torno a la

Traducción. Madrid: UCM, pp. 151–160.

https://cvc.cervantes.es/lengua/iulmyt/pdf/palabra_vertida/15_garrido_luna.pdf

Gremi d'editors de Catalunya (n.d.). *Els llibres més venuts de la setmana: Informe*

LibriData. Gremi d'editors de Catalunya. <https://www.gremieditors.cat/els-llibres-de-la-setmana/>

Gremi d'Editors de Catalunya (n.d.). *Gremi d'Editors de Catalunya*.

<https://www.gremieditors.cat>

Institut Català de les Empreses Culturals (2025). *Hàbits de lectura i compra de llibres - 2024*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

https://issuu.com/icec_generalitat/docs/hlcl_catalunya_resultats_2024_catala

Institut d'Estadística de Catalunya (2024). *Producció editorial en català. Títols registrats. Per matèries*. Gencat.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15748>

La Bressola. <https://www.bressola.cat/index.html>

Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears. BOIB, 38 (2022).

<https://www.boe.es/eli/es-ib/l/2022/03/08/1>

Llei 1/2024, de 27 de juny, per la qual es regula la llibertat educativa. DOGV, 9880 (2024). <https://dogv.gva.es/va/eli/es-vc/l/2024/06/27/1/dof/vci/html>

Llei 10/2009, de 22 de desembre, d'usos, protecció i promoció de les llengües pròpies d'Aragó. BOE, 30 (2010). <https://www.boe.es/eli/es-ar/l/2009/12/22/10>

Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació. BOPC, 509 (2009).
<https://www.parlament.cat/document/cataleg/48041.pdf>

Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears. BOCAIB, 16 (1986). <https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/f/182888>

Llei 3/1999, de 10 de març, del patrimoni cultural aragonès. BOA, 36 (1999).
<https://www.boe.es/eli/es-ar/l/1999/03/10/3/con>

Llei 3/2013, de 9 de maig, d'ús, protecció i promoció de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies d'Aragó. BOE, 138 (2013). <https://www.boe.es/eli/es-ar/l/2013/05/09/3>

Llei 482/1999, de 20 de desembre, sobre les normes per a la protecció de les minories lingüístiques històriques. Gazzeta Ufficiale, 297 (1999).
<https://www.parlamento.it/parlam/leggi/99482l.htm>

Llei Deixonne, d'11 de gener, d'ensenyament de llengües i dialectes regionals (1951).
<https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000886638/>

Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (1979). <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es/lo/1979/12/18/4>

Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

BOE, 164 (1982). <https://www.boe.es/eli/es/lo/1982/07/01/5/con>

Mallafre, Joaquim (2003). Estandardització i traducció. Dins Pradilla Miquel Àngel. (ed.)

Identitat lingüística i estandardització. Cossetània Edicions.

Ministeri de cultura (2024). *Estadística de la Edición Española de Libros con ISBN*.

Resultados. <https://www.cultura.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/cultura/mc/culturabase/libro/resultados-libro.html>

Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats (n.d.). *Estructura*

Educativa. Govern d'Andorra. <https://www.govern.ad/ca/tematiques/educacio-formacio-investigacio-i-divulgacio-del-coneixement/sistemas-educatius-a-andorra/sistema-educatiu-andorra/estructura-educativa>

Pla Pilot Voluntari de Lliure Elecció de Llengua. BOIB, 52 (2024).

<https://www.caib.es/eboibfront/es/2024/11908/685484/resolucion-del-consejero-de-educacion-y-universidad>

Plataforma per la Llengua (2022). *Som 10 milions, som una llengua*.

https://www.plataforma-llengua.cat/media/upload/pdf/material-didactic-som-10-milions-illes-balears-isbn-sense-marques-de-tall_1666347629.pdf

Plataforma per la Llengua (2024). *InformeCAT. 50 dades sobre la llengua catalana*.

https://www.plataforma-llengua.cat/media/upload/pdf/informecat-2024_1720081974.pdf

Plataforma per la Llengua (2024, febrer 8). Demanam de nou l'aturada de la proposta de segregació lingüística als centres educatius de la Illes Balears. *Plataforma per la Llengua*. <https://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/noticies/6036/demanam-de-nou-laturada-de-la-proposta-de-segregacio-linguistica-als-centres-educatius-de-les-illes-balears>

Plataforma per la Llengua (2024, juny 21). Plataforma per la Llengua impugna el pla pilot del Govern balear als tribunals. *Plataforma per la Llengua*. <https://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/noticies/6157/plataforma-per-la-llengua-impugna-el-pla-pilot-del-govern-balear-als-tribunals>

Plataforma per la Llengua (2024, octubre 30). Denunciem l'Estat espanyol al Tribunal Europeu de Drets Humans pel cas de la sentència del 25 % de castellà. *Plataforma per la Llengua*. <https://www.plataforma-llengua.cat/que-fem/noticies/6265/denunciem-lestat-espanyol-al-tribunal-europeu-de-drets-humans-pel-cas-de-la-sentencia-del-25-de-castella>

Racó Català (2024, setembre 12). EL PP fa fracassar l'intent de Vox perquè el català deixi de ser la llengua pròpia de la Franja. *Racó Català*. <https://www.racocatala.cat/noticia/65400/pp-fa-fracassar-lintent-vox-perque-catala-deixi-ser-llengua-propia-franja?pag=1>

8. Annexos

8.1. Taula resum de les vendes en català 2023-1997

09. Vendes al mercat interior de la producció editorial en català ⁽¹⁾ 2023-1997 Per temàtiques

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Milions d'euros											
Literatura	58	58	54	53	52	51	49	48	48	46	45
Infantil i juvenil	55	57	53	46	45	44	39	39	38	39	39
Text no universitari	114	114	111	112	112	109	103	103	97	93	87
Universitari i Tècnic/científic	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Ciències Socials i humanitats	9	9	9	8	8	8	11	11	10	8	10
Dret i ciències econòmiques	3	3	3	2	2	2	-	-	-	-	-
Religió	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-
Llibres pràctics	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Divulgació general	7	7	7	6	6	6	5	5	6	6	6
Diccionaris / Enciclopèdies	12	12	11	11	11	11	11	11	11	11	12
Còmic	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Altres	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
TOTAL	266	268	255	246	242	238	223	223	214	208	204

Font: Federació de Gremis Editors a Espanya

⁽¹⁾ Vendes al mercat interior (Estat espanyol) a preu tapa més IVA

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997
	42	46	40	49	40	43	45	39	36	22	27	26	32	35	37	23
	39	44	44	42	43	44	42	41	43	45	44	41	34	34	30	30
	105	102	110	108	121	114	104	105	110	112	98	88	80	71	70	76
	1	1	3	4	4	5	4	3	3	4	3	6	3	2	5	4
	10	14	11	10	10	7	9	9	9	11	5	6	5	9	6	
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4	5	6	6	6	6	7	5	4	5	8	7	7	5	2	
	6	6	5	5	6	6	6	6	4	6	8	7	11	13	10	16
	13	16	18	20	22	22	27	24	26	34	34	33	32	30	40	45
	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	10	4	1
	1	3	2	4	3	5	2	2	1	1	1	1	0	4	2	2
	221	242	240	250	256	253	246	236	235	268	228	217	206	214	204	196

(Font: Vendes al mercat interior de la producció editorial en català (1) 2023-1997, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Extret de la Federació de Gremis Editors d'Espanya)

8.2. Proposta Personal d'Aprenentatge (Institut Escola Eixample)

PPA Lector

Àmbit lingüístic: català i castellà

Llistat de llibres

Català

1r nivell	2n nivell
Alire, B. () <i>Aristòtil i Dante descobreixen els secrets de l'univers</i>	Art, Spiegelman (). Mause. Barcelona: Reservoir Books
Chbosky, S., <i>Els avantatges de ser un marginat</i>	Burgas, Àngel. <i>Noel et busca</i> . La Galera.
Cirici, David. <i>L'esquelet de la balena</i> . Ed. 62	Carranza, Maite. <i>Paraules emmetzinades</i> . Edebé
Dahl, R. () <i>Les bruixes</i> .	Carranza, Maite i Prats, Júlia. <i>Germanes, gossos, friquis i altres espècimens</i> . Edebé
Fuster, Jaume. <i>Les cartes d'Hèrcules Poirot</i> . Grup. 62	Durrell, G. () <i>La meva família i altres animals</i>
Hernàndez, Pau Joan. <i>L'ombra del Stuka</i> . Ed.62.	García Cornellà, Dolors, <i>Diumenge al matí al peu del salze</i> . Barcanova
Karrouch, Laila. <i>De Nador a Vic</i> . Ed.62	King, Stephen <i>La gran caminada</i> . Barcelona: Males Herbes.
Larreula, Enric. <i>Ala de corb</i> . Baula	Lozano, David. <i>On neixen les ombres</i> . Edebé
Martín, Andreu i Ribera, Jaume. <i>Tots els detectius es diuen Flanagan</i> . Ed.62	Mata, Toni. <i>Nascuts per ser breus</i> . La Galera
Múñoz Puelles. Vicente. <i>2083</i> . Edebé.	de Pedrolo, M. () <i>El Mecanoscrit del Segon Origen</i>
Palacio, R.J. () <i>Wonder</i>	Roca, Maria Carme. <i>Selfies al cementiri</i> . Barcanova
Pasqual, Gemma. <i>Xènia tens un whatsapp</i> . Barcanova	Santos, Care. <i>Mentida</i> . Edebé
Pou, Gisela. <i>La noia de la mitjanit</i> . Edebé	Santos, Care. <i>Veritat</i> . Edebé
Rowling, J. K. () <i>Harry Potter i la pedra filosofal</i>	

Sherman, A. Diari del tot verídic d'un indi a mitja jornada	Santos, Care. <i>Por</i> . Edebé Santos, Care. <i>Ben</i> . Edebé Santos, Care. <i>Els Medina</i> . Edebé Santos, Care. <i>Éric</i> . Edebé
Sierra i Fabra, Jordi, <i>La venjança del professor de matemàtiques</i> . Barcanova	Strasser, Todd (...). L'Onada. Barcelona: Blackie Books.
Sierra i Fabra, Jordi. <i>Tester</i> . Edebé	
Stevenson, Robert Louis () L'illa del tresor.	
Tolkien, R.R. () <i>El Hobbit</i>	

Castellà

1r nivell	2n nivell
Múñoz Puelles, Vicente. <i>2083</i> . Edebé.	Osés, Beatriz. <i>Los crímenes del rey Blanco</i> . Edebé
Sánchez Buendía, Sara. <i>Operación pelusa</i> . Edebé	Osés, Beatriz. <i>Muerte en el balneario</i> . Edebé
Serra i Fabra, Jordi. <i>Campos de fresas</i> . Ediciones SM.	Mendiola, José María. <i>El cementerio de los ingleses</i> . Edebé.
Serra i Fabra, Jordi. <i>La mansión de las mil puertas</i> . Editorial cuatro vientos.	Santos, Care. <i>Inbox</i> . Edebé.
Alonso, Manuel, <i>Las pelirrojas traen mala suerte</i> . Editorial Santillana	Mallorquí, César. <i>La fraternidad de Eihwaz</i> . Edebé.
Panicello Monterde, Victor. <i>Influencer (un año en wonderland)</i> . Edebé	Riera, Pedro. <i>La tumba de Aurora K</i> . Edebé.
Care, Santos. <i>50 cosas sobre mí</i> . Edebé	Gallego, Laura. <i>Memorias de Idhún</i> . Ediciones SM
Alfaya, Javier. <i>Una luz en la marisma</i> . Santillana	Lalana Josa, Fernando. <i>Tú, rata sucia</i> . Edebé.
Lalana Josa, Fernando. <i>Falso directo</i> . Edebé	Barceló, Elia. <i>El efecto Frankenstein</i> . Edebé.
Lalana Josa, Fernando. <i>El comando Gorki</i> . Edebé	Boyne, John. <i>El niño del pijama de rayas</i> . Salamandra de Bolsillo.
	Mallorquí, César. <i>El último trabajo del señor</i>

<p>Mallorquí, César. <i>Las lágrimas de Shiva</i>. Edebé</p> <p>Care, Santos. <i>Lalluna.com</i>. Edebé</p> <p>Thévenot, Mikaël. <i>Flow</i>. Edelvives.</p>	<p><i>Luna</i>. Edebé.</p> <p>López, Nando. <i>La edad de la ira</i>. Booklet.</p> <p>López, Nando. <i>Nadie nos oye</i>. Santillana Educación.</p> <p>Gutiérrez, Pablo. <i>En síndrome de Bergerac</i>. Edebé.</p>
--	---

(Font: Institut Escola Eixample)

8.3. Enquesta

DADES PERSONALS

1. Nom del centre escolar: _____
2. Indica la teva edat:
 - 14 anys
 - 15 anys
 - 16 anys
 - 17 anys
 - 18 anys
3. Indica el gènere amb què t'identifiques:
 - Femení
 - Masculí
 - No binari
 - Prefereixo no indicar-lo
4. Quina és la teva llengua materna?
Marca totes les opcions que consideris
 - Català
 - Castellà
 - Altres: _____
5. En quina llengua parles habitualment amb els teus grups d'amics?
 - Català
 - Castellà
 - Altres: _____
6. En quina llengua redactes (o redactaries) el teu diari personal?
 - Català
 - Castellà
 - Altres: _____

DADES DE LECTURA

7. Llegeixes llibres?
 - Sí
 - No
8. Amb quina freqüència llegeixes?
 - Cada dia o gairebé cada dia > **10**

- Com a mínim un cop al mes > **10**
 - Com a mínim un cop cada tres mesos > **9**
 - No llegeixo gairebé mai > **9**
 - No llegeixo mai > **9**
- 9.** Per què no llegeixes llibres o per què no llegeixes amb més freqüència?
- No tinc temps
 - Prefereixo fer altres coses
 - No m'agrada llegir o no m'interessa
 - Altres: _____
- 10.** Per quin motiu llegeixes?
Marca totes les opcions que consideris
- Per estudis (lectures obligatòries, literatura...)
 - Per entreteniment (durant el teu temps lliure)
- 11.** En quin idioma acostumes a llegir?
- En català
 - En castellà
 - Altres: _____
- 12.** Quan tens possibilitat de triar, en quin idioma prefereixes llegir llibres?
- En català
 - En castellà
 - Altres: _____

EXEMPLE

13. Quin és l'últim llibre que has llegit? _____

Indica'n el títol i, si el recordes, l'autor

14. En quin idioma el vas llegir?

- Català > **16**
- Castellà > **15**
- Un altre idioma > **15**

15. I per què no el vas llegir en català? > **18**

Marca totes les opcions que consideris

- No està editat en català
- No el vaig trobar en català (a la llibreria, biblioteca, a internet...)
- M'és més fàcil llegir en castellà (o en un altre idioma)
- Prefereixo llegir en castellà (o en un altre idioma)
- Volia llegir aquest llibre en castellà (o en un altre idioma)
- No entenc el català
- No tinc preferència d'idioma / Alterno la llengua segons el llibre
- No el vaig escollir jo

16. Per què el vas llegir en català? > **17**

Marca totes les opcions que consideris

- No està editat en castellà
- No el vaig trobar en castellà (a la llibreria, biblioteca, a internet...)
- M'és més fàcil llegir en català (o en un altre idioma)
- Volia llegir aquest llibre en català
- Prefereixo llegir en català (o en un altre idioma)
- No entenc el castellà
- No tinc preferència d'idioma / Alterno la llengua segons el llibre
- No el vaig escollir jo

17. Et va ser fàcil trobar el llibre en català? > 18

- Sí
- No

18. Com vas aconseguir el llibre?

- El vaig comprar en una llibreria física
- El vaig comprar en línia
- El vaig agafar en préstec a la biblioteca
- El vaig descarregar d'internet
- Era a casa
- Me'l van deixar / És d'un amic o familiar

8.4. Resultats complets de l'enquesta

En el següent enllaç podreu accedir als resultats complets de l'enquesta: [enllaç](#).